

G. SINOVIJEV

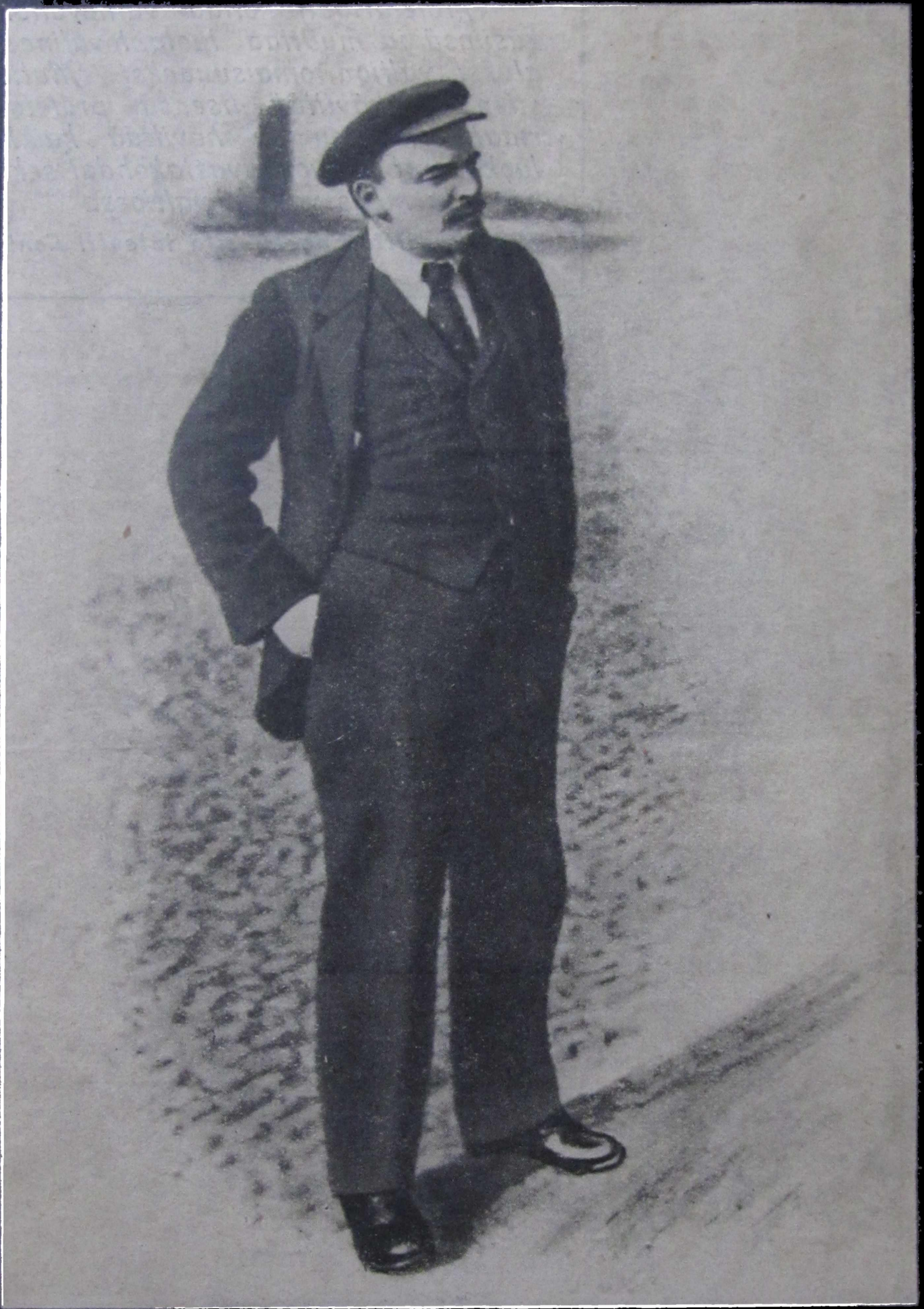
LENIN



Suom. Kommunistisen Puolueen Keskuskomitea 1924

„Proletariaatti ottaa valtiiovallan käsiinsä ja muuttaa tuotantovälineet aluksi valtion omaisuudeksi. Mutta siten se hävittää itsensä proletariaattina, siten se hävittää kaikki luokkaerot ja luokkavastakohtat sekä samalla myös valtion valtiossa“.

Näin kirjoitti Engels—sitä toteutti Lenin.





W. I. Lenin arkussa.

Kaikkien maitten köyhälistö, yhtykää!

G. SINOVJEV.

LENIN

(Puhe, pidetty Leningradin Neuvoston istunnossa 7:nä p:nä helmik. 1924)

SUOMENNOS

Suom. Kommunistisen Puolueen
Keskuskomitea 1924.

WLADIMIR ILJITSH LENIN.

I. LENININ YLEISMAAILMALLINEN MERKITYS.

Toverit! Yli kaksi viikkoa on kulunut siitä hetkestä, jolloin Wladimir Iljitsh sulki silmänsä ainiaaksi. Näinä kahtena viikkona on jokainen meistä tullut vähintään 20 vuotta vanhemmaksi.

Tämä tappio kuuluu niihin, joita tuskin kaikkirauhoittava aikakaan kykenee huojentamaan. Ei ole epäilemistäkään, etteikö nykyinen ja muutamat seuraavatkin sukupolvet jokaisessa työväenliikkeen kulkeman tien eri vaiheissa tuskallisin mielin muistelisi tätä tappiota. Kuten työväenluokan kärsimien vaikeitten tappioitten aikana työväenluokka muistelee sitä, joka parhaiten ja helpoimmin olisi voinut johtaa meidät ulos vaikeasta tilanteesta, niin myöskin asiamme saavuttaman voiton hetkellä se kaipauksella muistelee sitä, joka ei enää ole sen johdossa ja joka laski perustan tälle voitolle.

Toverit, puhua Wladimir Iljitshistä merkitsee samaa kuin puhua laajan maamme kohtalosta, sodasta ja kolmesta vallankumouksesta, jotka se on kärsinyt viimeisinä vuosikymmeninä, puhua murroskaudesta, joka laski perustan kokonaiselle aikakaudelle, puhua kolmisatavuotisesta orjuudesta, joka vasta joku aika takaperin siirtyi menneisyyteen. Vielä enemmän; puhua Leninistä merkitsee samaa kuin puhua kansainvälisen työväenluokan käymästä vapaustaistelusta, imperialisesta sodasta ja sen kylvämistä kansalaissodan siemenistä, puhua orjuutettujen kansojen kapinan alkamisesta; se merkitsee—puhua siitä uudesta ihmiskunnasta, siitä uudesta aikakaudesta, jonka osanottajia me kaikki olemme. Tämän vuoksi on erittäin vaikeata puhua Wladimir Iljitshistä juuri tällä hetkellä.

Minä jo kerran aikaisemmin olin tilaisuudessa tältä samalta puhujalavalta selostamaan Wladimir Iljitshin elämäkertaa v. 1918, hetkellä, jolloin hän alkoi parantua siitä vaikeasta haavasta, jonka es-erräin keskuudesta lähetetty myrkytetty luoti sai aikaan. Silloin meillä oli käsissämme ensimmäinen sähkösanoma parantuvalta Wladimir Iljitshiltä, silloin koko työtätekevä Venäjä päästi helpoituksen huokauksen, tietäessään, että me olimme onnistuneet riuhtasemaan Wladimir Iljitshin kuoleman ankarasta syleilystä. Se oli hetki, jolloin hän palasi riyeihimme ja senvuoksi meidän sydämemme silloin sykkivät tavallista taajemmin.

Ja nyt ... Minä tiedän, toverit, että laajojen kansankerrosten mieltä ei vastaavassa määrässä kiinnitä edes se osa, jota Wladimir Iljitsh näytteli puolueemme historiassa, ensimmäisen vallankumouksen historiassa, ensimmäisen vallankumouksellisen sanomalehden «Iskran» (Kipinä) perustamisessa tai esim. toisessa puoluekokouksessa. Kansan mieltä kiinnittää paljon enemmän se, millä tavalla Wladimir Iljitsh eli, sen mieltä kiinnittää erinäiset piirteet hänen jokapäiväisestä elämästään. Kansan mieltä kiinnittää jopa sellaisetkin pikkuseikat, kuin: polttiko hän tupakkaa, miten hän eli, minkälaisessa ympäristössä jne. Sanalla sanoen, kaikki se, joka luo meissä ei ainoastaan johtajan ja opettajan perikuvan, vaan myöskin perikuvan ihmisestä. Tämän johdosta minä tiedän, että otan tehtäväkseni sen, jota en minä eikä kukaan muukaan voi täyttää, s. t. s. lyhyessä puheessa antaa kuvan siitä, mitä merkitsi Wladimir Iljitsh kansainväliselle työväenluokalle, ja—nyt jo voidaan rohkeasti sanoa—koko uudelle ihmiskunnalle.

Hän oli voimakas kuin valtameri. Hän oli vihollisillemme, yhtä luja kuin se 27 asteen pakkanen, jonka vallitessa me laskimme hautakappeliin hänen viimeiset jäännöksensä. Hän osasi olla saavuttamaton viholliselle, kuten Mont Blanc. Mutta, toverit, yhtä läheinen, yhtä suopea hän osasi olla jokaiselle työläiselle, jokaiselle työtätekeväälle. Yhtä luja ja luoksepääsemätön kuin hän oli vihollisillemme, porvaristolle, sosialipettureille, yhtä lempeä ja suopea hän oli ei ainoastaan koko työväenluokalle kokonaisuudessaan, vaan vieläpä jokaiselle työläiselle, jokaiselle työtätekeväälle, jonka kanssa hän elämänsä taipaleella joutui kosketuksiin. Meidän luokkaamme kuuluvia hän osasi lämmittää etelän auringon kaltaisilla rajattoman rakkautensa säteillä. Hän oli toveri tämän sanan täydellisimmässä ja alkuperäisimmässä merkityksessä. Tämä sana on tullut nykyään hyvin yleiseksi, ja toisinaan se kuuluu, aivankuin raha pitkällisestä käyttämisestä. Mutta tässä sanassa on jotain suurta. Gorjkij oli aivan oikeassa, osoittaessaan kymmenisen vuotta sitten, että tämä sana on uuden ihmiskunnan symboli. Wladimir Iljitsh osasi olla toveri tämän sanan todellisessa merkityksessä,—toveri kaikille niille työtätekeville, joita hän tapasi. Hän oli yhtäaikaisesti opettaja, veli, johtaja ja ystävä.

Mutta tästä huolimatta hän ei kuitenkaan milloinkaan pyrkinyt sovelluttamaan itseänsä joukkoihin, ei milloinkaan alentanut omia aatteitaan joukkojen ennakkoluulojen tasalle, joita niissä on vielä suuressa määrässä. Ollessaan läheisimpänä ja rakkaimpana tälle joukolle sanan täydessä merkityksessä, hän käsitti, että hänen tehtävänsä on kohottaa joukko uudelle kehitysasteelle, saada se tietoiseksi niistä suurista tehtävistä, joitten esitaistelijana ja luojaana hän oli, saada tämä joukko hänen aatteittensa lipunkantajaksi.

Wladimir Iljitsh tuli historialliseksi henkilöksi jo kauan aikaa sitten. Kaikki me, jotka työskentelimme hänen välittömän johtonsa alla, emme aina tehneet tätä seikkaa itsellemme tarpeeksi selväksi. Me kunnioitimme hänen henkilöllisyyttänsä koko lailla, mutta sittenkin me emme tehneet sitä tarpeellisessa määrässä, Aivan samoin kuin seissoessasi korkean vuoren juurella et näe vuorta tarpeeksi selvästi, vaan on mentävä

jonkun matkan päähän, nähdäksesi tämän vuoren kaikessa kokonaisuudessaan.

Voidaan sanoa, että viime vuosina jokainen Wladimir Iljitshin tekemä askel saattoi liikkeelle miljoonia ihmisiä koko maapallolla.

Kun Wladimir Iljitsh eräänä huhtikuun päivänä 1917 tuli kaupunkiimme ja piti kymmenen minuuttia kestäneen puheensa panssariautosta Suomen aseman edustalla, niin koko Venäjä liikautti. Sillä hetkellä porvaristo sekä Venäjällä että koko maailmassa nosti harjaksensa pystyyn häntä vastaan, tuntiessaan Wladimir Iljitshissä verivihollisensa; samalla hetkellä koko työläisten ja sotilaitten joukko, jota aijottiin nostaa Wladimir Iljitshiä vastaan, proletaarisella vaistollaan havaitsi, että oli saapunut hänen johtajansa, hänen paras ystävänsä, todellinen ohjaaja. Ja tästä hetkestä alkaen melkein jokainen Wladimir Iljitshin esiintyminen muodostuu koko maailmaa käsittäväksi merkkitapaukseksi. Touko—kesäkuussa v. 1917 Leningradissa samoin kuin kaikissa muissakin suurissa vallankumouksellisissa keskuksissa kuohuvat vallankumoukset aatteet. Ja kaikki tämän aatteen eri virtaukset kietoutuvat Wladimir Iljitshin nimen ympärille. Toiset vihaavat häntä kaikella sillä vihalla, mikä ihmiselle ylipäänsä on mahdollista, toiset uskovat häneen rajattomasti, alkavat pitämään hänestä ja seuraavat tätä henkilöä, jossa miljoonat ihmiset silmänräpäyksessä tulivat huomaamaan johtajansa. Kun es-erräläis-menshevistinen hallitus heinäkuun päivien aikana sen osalle tulleen häpeän peitoksi aikoi valaa likaryöpyn Wladimir Iljitshin päälle, jota nämä herrat yrittivät syyttää ei enempää eikä vähempää kuin vakoilijaksi,—tämä likaryöppy kimputuu takaisin Wladimir Iljitshistä ja osuu juuri niihin samoihin es-erriin ja menshevikeihin jotka sen olivat aikaansaaneet. Ja taas ei ainoastaan koko Venäjä, vaan koko maailma jakautuu kahteen leiriin—Leninin puolesta ja Leniniä vastaan, mutta Wladimir Iljitsh sittenkin seisoo ikäänkuin keskustana tässä pauhaavassa vallankumouksen ja vastavallankumouksen aallokossa. Ei tarvitse mainitakaan siitä, että vielä suurempi oli hänen osansa suurina Lokakuun päivinä v. 1917, jotka antoivat alun uudelle aikakaudelle ei ainoastaan meidän maatamme, vaan koko ihmiskuntaa varten. Wladimir Iljitshin esiintyminen pitkällisen maanalaisen toiminnan jälkeen Lokakuun vallankumouksen jälkeen pidetyssä ensimmäisessä Pietarin Neuvoston istunnossa muodostui koko maailmaa käsittäväksi merkkitapaukseksi. Minä en tunne taistelevan ihmiskunnan historiassa sellaista hetkeä, joka olisi niin sisällyksellinen, niin ennakoitavainen määräävä kuin se hetki, jolloin Wladimir Iljitsh esiintyi tässä Neuvostossa puolituntia Talvipalatsin valtauksen jälkeen, häntä jumaloivan—ja syystä kylläkin—pietarilaisen työläisjoukon edessä. Ja kun Wladimir Iljitsh vaatii Brestin rauhan solmiamista, hänen sanansa muodostuvat historiallisiksi, niitten ympärille kerääntyvät satojen tuhansien ja miljoonien ihmisten ajatukset ja kaipaukset.

Tämän saman ilmiön me havaitsemme yhä edelleenkin, koko hänen suuren elämäntehtävänsä aikana.

Kun hänet v. 1918 on haavoitettu, ja hän muutamien päivien aikana kamppailee kuoleman kanssa, miljoonat ja miljoonat ihmiset meidän maassamme ja koko maailmassa elävät kuumeentapaisessa jännityk-

sessä. Monet teistä muistavat tämän viikon, jolloin Lenin taisteli kuolemaa vastaan, muistavat, miten hän muodostui rakkaimmaksi ja läheisemmäksi jokaiselle työtätekeväälle. Koko maailman työväenluokan monimiljoonainen perhe hengitystään pidättäen odotti sitä hetkeä, jolloin voidaan sanoa että Leninin henki on kaiken vaaran ohi. Näinä päivinä, jolloin hän taisteli kuolemaa vastaan, hän tunkeutui miljoonien työläisten sydämiin syvemmälle kuin siihen asti. Ja myöhemmin, jokaisena vaikeana hetkenä, jolloin vallankumous kulki eteenpäin ohdakkeista ristintietään, nälän, saarron, epätoivoisen kansalaissodan vuosina, jokainen Leninin esiintyminen muodostui huomattavaksi merkkitapaukseksi ei ainoastaan meidän maassamme, vaan koko maailmassa. Näinä vuosina Wladimir Iljitsh muodostui työväenluokan johtajaksi, koko rehellisen talonpoikaiston, monisatamiljoonaisten orjuutettujen kansallisuuksien johtajaksi koko maailmassa.

Tämän tähden nyt, jolloin Wladimir Iljitsh on kuollut, jolloin hänen vaimonsa löytää itsessään tarpeeksi voimaa ja rohkeutta esiintyä muutama tunti ennen hänen hautaustaan, kuvatakseen Wladimir Iljitshin merkityksen, koko Venäjä pienestä suureen saakka, Leningradin työläisistä pikkulapsiin saakka itkee sitä että se on kadottanut rakkaan johtajansa.

Mutta tämän yhteydessä me näemme, että kuolemallaankin Wladimir Iljitsh on tehnyt hyvän työn koko maailman ja kaikkein ensiksi kotimaansa työväenluokalle, sellaisen palveluksen, jota koko puolue kokonaisuudessaan ei olisi voinut tehdä. Ruumisarkussa ollessaankin Wladimir Iljitsh jää kommunismin apostoliksi. Ruumisarkussaankin on hän kehoittavana huutona koko maan ja koko maailman työväenluokalle.

Kuka teistä, toverit, olisi pari viikkoa takaperin voinut kuvitella sen suuren liikehtimisen, joka on nyt havaittavissa, —voimakkaan liikehtimisen laajoissa työläisjoukoissa, jotka Wladimir Iljitshin kuoleman yhteydessä haluavat päästä puolueemme jäseniksi? Nimittäkää yksikään tapaus meidän historiassamme, joka vetäisi vertoja sille, mikä nyt on havaittavissa. Ihmiskunta on tuntenut koko joukon suurmiehiä, —ja siitä huolimatta ei vielä yhdenkään henkilön kuolema ole aikaansaanut sadoissa tuhansissa ja miljoonissa sydämissä sellaista voimakasta innostusta, jonka vaikutuksesta kymmenet ja sadat tuhannet työläiset nyt pyrkivät puolueemme riveihin.

II. LENIN TEORETIKKONA JA POLITIIKKONA.

Toverit, minä koetan pääpiirteissään kuvata teille minkälainen oli ja minkälaisena jää Lenin koko kansainväliselle työväenluokalle.

Me kaikki tiedämme, että Lenin on uuden ihmiskunnan esi-isä ja kommunismin apostoli sanan täydessä merkityksessä, että hän on henkilö, jonka nimen lausuminenkin saattaa miljoonien ihmisten sydämet nopeammin sykkimään.

Sanotaan, että jokaisessa koulussa nykyään muodostetaan «Leninin nurkka». Se on oikein hyvä. Olkoon työväenluokan lapsilla, kaikilla lapsilla jokaisessa koulussa tällainen nurkka, mutta vielä tärkeämpää, toverit, on se seikka, että tällainen Leninin nurkka on jokaisen ajatte-

levan työläisen sydämessä meidän maassamme ja koko maailmassa. Tässä nurkassa jokainen meistä osaa antaa täyden arvon toveri Lenille. Mutta meidän tämänpäiväinen tehtävämme ei ole se, että me annamme päästä tunteemme valloilleen, ne tunteet, jotka jokainen meistä yksinään ja koko voimakas kollektiivi kokonaisuudessaan on velvollinen kantamaan. Meidän tehtävänä on koettaa saada itsellemme selväksi jossain määrin Wladimir Iljitshin merkitys teorian ja käytännön alalla.

Lenin teoretikkona ja poliitikkona tämä on se aihe johon minä aion tänään pysähtyä. Kaikkein ensiksi, teoretikkona Wladimir Iljitsh jatkoi Karl Marxin työtä, minkä ohella hänen onnistui Marxin oppiin lisätä kokolailla uutta, omaansa. Minusta näyttää, että vallankumoukselliseen marxismiin Wladimir Iljitsh lisäsi seuraavat viisi ratkaisevaa seikkaa. Ensimmäinen—suhde talonpoikaistoon. Tämä luultavasti onkin kaikkein tärkeintä leninismissä, se on Wladimir Iljitshin tärkein havainto. Työläisvallankumouksen yhdistäminen talonpoikaissotaan. Toinen—proletariaatin porvaristoa vastaan käymän kansalaissodan yhdistäminen orjuutettujen kansallisuuksien käymään kansalliseen vapaustaisteluun. Kolmas—teoria valtiosta. Wladimir Iljitsh ei ainoastaan suunnitellut meille uutta yhteiskuntamuotoa, uutta valtiomuotojen järjestelyä, hän ei ainoastaan suunnitellut niitä, mutta hän myöskin pani sen täytäntöön, pääpiirteissään lopetti tämän tehtävän. Neljäs—se on: imperialismin arvosteleminen kapitalismin viimeisenä asteena, mätänevänä kapitalismina. Karl Marx yleisin piirtein jo arvosteli kapitalismia, mutta hän ei voinut nähdä eikä aavistaa kapitalismin laskun viimeistä vaihetta, joka on yhteydessä imperialististen sotien sekä kapitalismin mätänemisen kanssa, joka on havaittavissa meidän päivinämme. Ja lopuksi, viidenneksi—proletariaatin diktatuurin teoria ja käytäntö...

Wladimir Iljitsh kiinnitti kaikkein enimmäen huomiota niihin kysymyksiin, jotka ovat sisältönä ja perustana uudelle yhteiskunnalle, hän kiinnitti huomiotaan siihen, minkä merkityksen joukko antaa kaikille maailmassa tapahtuville seikoille, hän kiinnitti kaikki ajatuksensa miljoonia ihmisiä, koko ihmiskuntaa koskeviin kysymyksiin. Tästä johtuu se, että hän kaikkein enimmäen ajatteli sellaisia yksinkertaisia, mutta samalla ratkaisevia asioita, kuin esim. miten on työläisen asuttava kaupungissa, maalaisen maaseudulla, kiinnitti erikoista huomiota kansallisuuskysymykseen, s. t. s. eri kansallisuuksien välillä oleviin yhteisiin elinkysymyksiin, minkälainen on ihannevaltion tyyppi, miten vapauttaa naiset, kasvattaa nuorisoa, vapauttaa siirtomaa- ja puolisiirtomaakansat y. m. s. Tässä on suunnitellut se kysymysten määrä, joita ajatteli ja joitten eteen työskenteli Wladimir Iljitsh.

Jos te tarkastatte tarkemmin näitä kysymyksiä, niin te huomaatte, että ne eivät ole sellaisia kysymyksiä, jotka kiinnittävät ainoastaan ajattelevan aristokratian mieliä, vaan sellaisia, joihin yhä enemmän ja enemmän kiinnittävät huomionsa ihmiskunnan laajat pohjakerrokset.

III. LENIN JA TALONPOIKAISTON ARVOSTELU.

Kuten jo aikaisemmin mainitsin, kysymys talonpoikaiston merkityksestä on bolshevismiin s. t. s. leninismiin peruskysymyksenä. Jo Marx aikonaan lausui julki ajatuksen, että on välttämätöntä yhdistää työläisten taistelu talonpoikaiston tilanherroja vastaan käymään taisteluun. Mutta Wladimir Iljitsh asetti tämän kysymyksen toisin: hän kykeni ei ainoastaan teoriassa vaan myöskin käytännössä siirtämään tätä proletarisen vallankumouksen peruskysymystä huomattavasti eteenpäin. Se, joka ei ymmärtänyt sitä, mitä Wladimir Iljitsh tässä kysymyksessä lausui uutta, se ei käsittänyt eikä voi käsittää leninismiin perusteita, bolsheviikkien taktiikan perusteita. Nadeshda Konstantinovna (tov. Leninin vaimo) aivan oikein Moskovassa pitämässään puheessa lausui, että venäläinen työläinen on yhdeltä puolen työläinen ja toiselta puolen talonpoika.

Mutta tämä kaikki on vielä liian vähän, toverit. On ehdottomasti selvää, että tällä Wladimir Iljitshin kannalla on ei ainoastaan yleisvenäläinen, vaan internatsionaalinen, kansainvälinen merkitys.

Kommunistinen Internatsionaale, joka lähitulevaisuudessa tekee yhteenvedon vasta ensimmäisenä viisivuotiskautena suorittamastaan työstä, toisin sanoen, alkaa liikuttamaan jäseniänsä, tulee täysin kourin ammentamaan tietoja siitä aarreaitasta, jonka Wladimir Iljitsh meille jätti, tietoisena siitä, että proletarisen vallankumouksen jatkuva kehitys tulee kulkemaan työläisten luokkataistelun ja talonpoikaiston tilanomistajia vastaan käymän taistelun yhdistämisen merkeissä.

Pitkään aikaan ei Wladimir Iljitshiä tässä kysymyksessä ymmärretty. Jopa sellainenkin oppinut henkilö, kuten Plehanov, v. 1906 Tukholmassa pidetyssä puoluekokouksessa lausui toveri Leninille: «Sinun uudistuksistasi huokuu meille vanha henki», — s. t. s. sinun aatteesi työläisten ja talonpoikain yhteisestä liitosta tilanherroja vastaan haiskahtaa muka vanhalta narodnikkalaisuudelta.

Näinollen, sellaisetkaan järkevät miehet kuin Plehanov eivät huomanneet sitä suurta eroa talonpoikaiston vallankumousta koskevissa kysymyksissä, joka oli Wladimir Iljitshillä ja narodnikkalaisten parhaimmilla edustajilla. Yksinpä Plehanovkaan ei huomannut, että juuri tässä Wladimir Iljitsh löysi sen asean, jonka avulla meidän maamme ja koko maailman työväenluokka saa mahdollisuuden ei ainoastaan nousta kapinaan, kuten tapahtui Pariisin kommuunin aikana, vaan myöskin saavuttaa voiton. Tämä yksinkertainen ajatus, joka nyttemmin on mennyt vereen jokaiselle bolshevikille — työväenluokan ja talonpoikaiston yhdistyminen, työläisten kansalaissodan ja talonpoikaiston taistelun yhdistäminen — on yksi Wladimir Iljitshin suurimmista ja arvokkaimmista saavutuksista. Tämä saavutus antoi maamme työväenluokalle mahdollisuuden ei ainoastaan kohota, ei ainoastaan nousta kapinaan, kuten tapahtui v. 1905, vaan myöskin voittaa, hävittää porvaristo, katkaista sen selkäydin, ottaa vallan käsiinsä, viedäkseen maan eteenpäin uuden yhteiskunnan rakentamisen tiellä. Kuitenkin, kysymyksessä bolshevismiin näkökannasta talonpoikaiston tehtäviin me olemme vielä toistaiseksi vasta alulla Wladimir Iljitshin näkökannan tunnetuksi tekemisessä kansainvälisessä mittakaavassa.

IV. LENIN JA ORJUUTETTUIEN KANSALLISUUKSIEN VAPAUTTAVA LIIKEHTIMINEN.

Jo Marx aikoinaan sivumennen lausui ajatuksen proletariaatin käymän kansalaissodan ja orjuutettujen kansallisuuksien käymän kansallisen vapautustaistelun yhdistämisestä. Marx oli nero, mutta hän eli aikaisempana aikakautena kuin Wladimir Iljitsh, ja sentähden hän voi tällaisen ajatuksen lausua ainostaan yleisessä muodossa. Katsellessaan Irlannin käymää taistelua orjuuttavia englantilaisia vastaan, hän lausui huomattavan lauseensa siitä, että se kansa, joka orjuuttaa toisia kansoja, ei voi olla vapaa. Hän jo silloin opetti englantilaisille työläisille, että heidän on autettava orjuutettuja irlantilaisia työläisiä ja talonpoikia heidän käymässään taistelussa omaa englantilaista porvaristoa vastaan.

Mutta se, mikä Marxilla oli ainoastaan oikealla ajallaan lausuttu yleishuomautus, muodostui Leninillä kokonaisuudeksi, tuli yhdeksi hänen koko politiikkansa peruspylväistä. Ja juuri tämä antoi hänelle mahdollisuuden sellaisessa maassa, kuin meidän maamme, jossa asuu kymmenittäin eri kansallisuuksia, löytää ikäänkuin joitakin herkkiä kieliä näitten satojen tuhansien, miljoonien, kymmenien miljoonien ihmisten sydämissä.

Lenin oli suuruus ei ainoastaan siinä, että hän yhdisti meidän luokkamme, — työväenluokan, — ja vei mukanaan taisteluun, kuten yhden henkilön: Wladimir Iljitshin suuruus on siinä, että hän, asettuessaan työväenluokan etunenään, kykeni löytämään sille liittolaisia, jotka takasivat sille varman ja täydellisen voiton. Ensimmäinen liittolainen on talonpoikaisto, toinen — orjuutetut kansallisuudet. Wladimir Iljitshin suuruus ei ole ainoastaan siinä, että hän paremmin kuin kukaan tunsi työläisten sydämet, vaan myöskin siinä, että hän kykeni kolkuttamaan toisten kansankerrosten sydämiin, sai väräjämään kaikkein herkimmat kielet sekä talonpoikaistolla että miljoonilla ihmisillä orjuutettujen kansallisuuksien keskuudessa, joilla ei vielä ole proletariaattia, joitten keskuudessa luokkavastakohdat eivät vielä ole kärjistyneet ja paikoittain on vielä vallalla keskiaikaisuus. Hänelle onnistui suoran, rehellisen, pelkäämättömän kansallisuuskysymyksessä ajaman politiikkansa avulla lyhyessä ajassa, ollessaan Kansankomissaarien Neuvoston johdossa, voittaa puolelleen miljoonien ennen orjuutettujen ihmisten rajaton luottamus, henkilöitten, jotka vihasivat Venäjää silloin, kun se oli tsaarin tai porvarillis-demokraattisen vallan alla. Wladimir Iljitshille hänen neronsa sanoi, että yhtenä proletaarisen vallankumouksen ensimmäisistä tehtävistä on ei ainoastaan proletariaatin järjestäminen, vaan myöskin välttämättömyys viedä mukanaan talonpoikaisto ja voittaa puolelleen meidän maassamme ja koko maailmassa asuvien kymmenien miljoonien orjuutettujen kansallisuuksien täydellinen ja todellinen luottamus.

V. TEORIA VALTIOSTA.

Nyt siirrymme teoriaan valtiosta. Heti kun tuli ensimmäinen tieto helmikuun vallankumouksesta, Wladimir Iljitsh vielä Zürichissä, maanpakolaisuudessa ollessaan ennätti pitää ensimmäisen julkisen luentonsa,

jossa hän selosti kommunistisen valtion aatetta. Siirtolaisten joukkoon kuului silloin parhaimpia meidän omasta puolueestamme sekä myöskin es-errien ja menshevikien puolueista. Suunnaton enemmistö niistä henkilöistä, jotka kuuntelivat tätä luentoa uudesta kommunistisen valtion muodosta, katsoivat sen turhaksi haaveeksi ja suunpieksämiseksi. Pitämälle ameriikkalaista tai ranskalaista porvarillisen kansanvallan muotoa ei yksikään näistä maanpaossa olevista vallankumouksellisista ja vallankumouksellisiin puolueisiin kuuluvista henkilöistä ylipäänsä mennyt. Wladimir Iljitsh tuhansien virstojen päässä ollessaan, painaen korvansa maahan, tunsu ne uudet aatteet, jotka vallankumouksemme tuo tullessaan. Jo silloin kun ministerineuvoston puheenjohtajana oli ruhtinas Lvov ja sotaministerinä Gutshkov, Wladimir Iljitsh jo kaukaa huomasi, että tämä ei ole ainoastaan tavallinen porvarillinen vallankumous, että kansan jättiläinen herää, saaden liikkeelle ennen kuulumattomat ihmisjoukot ja että kysymys on sosialistinen vallankumouksen etutaisteluista.

Te muistatte, että seuraavana päivänä sen jälkeen, kun hän oli pitänyt historiallisen puheensa Suomen aseman edustalla sijaitsevalla torilla, Wladimir Iljitsh piti huomattavan puheensa kokouksessa, jonka osanottajat olivat mensevikejä ja es-erriä sekä myöskin osaltaan meikäläisiä. Tässä kokouksessa hän esitti laajan käytännöllisen suunnitelman Neuvostotasavaltaa varten. Kun me junassa matkustimme Ruotsista Suomen rajan yli Tornioon, niin — mikäli minä muistan — siellä tapahtui ensimmäinen kohtaaminen senaikaisten vallankumouksellisten sotilaitten kanssa. Kerenskin hallitus oli lähettänyt sotilasosaston meitä vastaanottamaan. Me ajattelimme, että he olivat lähetetyt meitä vangitsemaan. Kaiken varalle me ryhdyimme heidän kanssaan keskusteluun, joka kesti kokonaisen päivän ja seuraavan yön. Olisi pitänyt nähdä tämä Wladimir Iljitshin ensimmäinen kohtaaminen ensimmäisen vallankumouksellisen sotilasryhmän kanssa. Tämän joukon johtajana oli iäkäs sotilas, ajatuksiltaan vakava «maanpuolustaja», joka, ollen kokonaan shovinistimyrkytyksen valtaama, aivan vapisi kuullessaan sanan «Saksa». Olisi pitänyt nähdä, miten Wladimir Iljitsh koetti aivan viimeisiään myöten saada näiltä yksilöiltä, jotka Wladimir Iljitshin lausunnon mukaan edustivat «rehellisten maanpuolustajien» joukkoa, selville, miten elää ja mitä ajattelee kansa. Hän ei minuutiksikaan unohtanut, että suuri joukko oli silloin vielä meitä vastaan.

Silloisessa Leningradin Neuvoston istunnoissa oli ainoastaan pieni ryhmä, korkeintaan yksi viideskymmenes osa koko salin täyttävästä ihmisjoukosta, meikäläisiä. Wladimir Iljitsh osasi molemmin korvin kuunnella, mitä puhuvat nämä «rehelliset maanpuolustajat», osasi jokaiselta kysyä, mikä liittää hänet viimeainittujen yhteyteen: tämän hän osasi tehdä rauhallisesti, vakuutettuna siitä että huomisen päivä on meidän. Hän kulki vasten tätä virtaa, selvittäen «maanpuolustajien» virheitä, luottaen siihen, että meidän lopulta onnistuu saada vakuutetuksi suuret kansanjoukot meidän asiamme oikeudenmukaisuudesta.

Muistan hyvin meidän yhteiset esiintymisemme Semenovin rykmentin eri komppanioissa, jotka silloin olivat yllytetyt meitä vastaan. Toverit

kehoittivat Iljitshiä olemaan sinne lähtemättä, sillä he pelkäsivät että se voi päättyä huonosti Iljitshille. Kun me saavuimme kasarmiin, tuli meidän kulkea satoja henkilöitä käsittävän nuoren upseerijoukon läpi, jotka hampaitaan kiristellen katselevat Iljitshiin, pitäen meitä Saksasta lähetettyinä vakoilijoina. Puolisen tuntia täytyi Iljitshin selvittää, minkätähden hän matkusti Saksan läpi ja vasta senjälkeen hän yritti siirtyä kysymykseen maasta ja sodasta. Hän tunsu kansan, tunsu talonpoikaiston, tunsu talonpoikaiston keskuudesta lähteneet sotilaat paremmin kuin kukaan meistä. Kuten taiteilija, kuten suuri mestari puhui hän heidän kanssansa puhui näitten ihmisten kanssa niin, että tämä ääretön joukko, joka oli yllytetty Wladimir Iljitshiä vastaan, joka ensimmäisinä minuutteina katseli häntä uhkaavin katsein, - tunnin perästä kantoi häntä käsillään. Minä olen varma siitä, että kaikki nämä sotilaat, ja suuri joukko silloin läsnäolevaa upseeristoa, - en tiedä minne kohtalo on heidät nyt heittänyt: kuka on kaatunut proletaarisen vallankumouksen puolesta, kuka on kuollut kulkutauteihin, minä olen vakuutettu, että jokainen näistä muistaa tämän Wladimir Iljitshin puheen suurimpana merkkitapauksena elämässään. Tahu tarkastelkaamme toista hänen pitämäänsä puhetta pansarikoululaisille Maneesissa Savinkovin jälkeen. Täälläkin suuri joukko oli meitä vastaan, heitä myöskin oli yllytetty nousemaan Wladimir Iljitshiä vastaan, he katselivat häneen kierosti ja osa heistä oli melkeinpä valmis kohottamaan hänet pistimien nenään. Tämä tapahtui jo ennen heinäkuun päiviä, jolloin me vielä olimme vähemmistönä. Miten hyvin osasikaan tämä ihminen paljaalla ulkomuodollaan, yhdellä katseellaan, yhdellä sanalla, joka meni sydämmestä sydämmiin, lyhyellä puheellaan saada aikaan sen, että jokainen yksinkertainenkin ihminen ei voinut olla ymmärtämättä, että hänen edessään on todellinen kansan ystävä, jota voi seurata suljetuin silmin, ja joka vie sinut sinne, minne sinä haluat.

Tänä vaikeana kautena, jolloin meidän oli kuljettava vasten virtaa, Wladimir Iljitsh esiintyi koko suuruudessaan. Huolimatta siitä että suuri osa Venäjää ei halunnut ymmärtää sitä, mitä hän puhui uudesta valtiomuodosta, nauroi hänelle, Plehanov aikaisemmin puhuessaan Wladimir Iljitshin kannasta mainitsi, että se on surullista ilveilyä, ja toiset puhuivat että se on puhdasta mielikuvitusta — huolimatta kaikesta tästä hän kykeni menemään vasten virtaa ja mitä lyhyimmässä ajassa tekemään tunnuslauseen «kaikki valta neuvostoille» kansanomaisimmaksi lauseeksi ei ainoastaan työlälsten keskuudessa, mutta myöskin pikku-käsityöläisten keskuudessa, koko työtätekevässä Leningradissa, koko työtätekevän Venäjän alueella. Tämä tunnuslause «kaikki valta neuvostoille» näyttää meistä nyt kaikkein alkeellisimmalta, itsestään selvältä. Mutta meidän on muistettava, että ei ole vielä kauan aikaa siitä, kun tämä lause oli jotain uutta, jotain ennen kuulumatonta. Kaikkein terävimmillekin vallankumouksellisille ajattelijoille tämä lause silloin kuulosti ennenkuulumattomalta haaveelta.

Tunnuslause «kaikki valta neuvostoille», käännettynä tavalliselle kielelle, merkitsee uutta teoriaa valtiosta, jonka teorian Wladimir Iljitsh meille antoi.

VI. LENIN JA IMPERIALISMI.

Kysymykseen imperialismista kapitalismin viimeisenä vaiheena, kapitalismin mädäntymismuotona, Wladimir Iljitsh suhtautui ensi alussa kuten puhdas teoreetikko. Te tunnette hänen lyhyen, mutta sisältörikkaan kirjasensa «Imperialismi kapitalismin uusimpana vaiheena», jonka hän kirjoitti jo maanpaossa ollessaan, ennen helmikuun vallankumousta. Wladimir Iljitsh oli pakoitettu kirjoittamaan tämän kirjasen, luottaen siihen, että se ei kohtaa esteitä tsaarin sensuurin puolelta, s. t. s. puhumaan tässä kirjassa ainoastaan ylimalkaisin lausein, käsittelemään asioita suurin piirtein. Juuri tämä seikka tekee kirjan muutamissa kohdin vielä arvokkaammaksi. Lukekaa vielä yhden kerran tämä perusteos. Se täytyy lukea siten, kuten Wladimir Iljitsh opetteli Marxia, jonka teoksia hän luki viiteen, jopa kymmeneenkin kertaan. Tämä kirja ei ole kirjoitettu Wladimir Iljitshille ominaisessa lennokkaassa muodossa, tästä kirjasta te ette löydä yhtään ainoata avonaista vallankumouksellista kehoitusta. Mutta jokainen numero siinä huokuu taistelun tulta, jokainen sivu avaa meille uusia näköpiirejä.

VII. LENIN JA PROLETARIAATIN DIKTATUURI.

Ja lopuksi se uusi ajatus, jonka Wladimir Iljitsh lausui proletariaatin diktatuuria koskevassa kysymyksessä. On totta, että Marx käsitteli kysymystä proletariaatin diktatuurista paljon enemmän kuin muita vallankumouksellisen marxismin osia, mutta tälläkin alalla Marx voi esiintyä ainoastaan teoreetikkona, sillä mitä oli hänellä edessään? — Chartistien¹⁾ liikehtiminen Englannissa, ensimmäinen Pariisin kommunaardien laaja kumousyritys, jonka johdosta Marx, porvariston puoleen kääntyen, kirjoitti: «Herrat porvarit, te haluatte tietää, mitä on proletariaatin diktatuuri. Katsokaa Pariisin kommunia». Mutta Pariisin kommuuni oli kukistettu, se kärsi tappion. Yhtenä niistä tekijöistä, jotka aikaansaivat tappion, oli myöskin se seikka, että se ei muodostanut yhtenäistä kokonaisuutta, että ranskalaisilla työläisillä ei ollut omaa kommunistista puoluetta. Pariisin Kommuuni oli satunnainen yhdistelmä, joka yhdisti eri virtaukset, eri ryhmittymiset työväenliikkeessä, se oli ajatusvirtausten joukko, joka ei ollut solmittu yhteen solmuun. Näin ollen yhtenä Pariisin kommuunin tappion syynä oli sellaisen puolueen puute, joka, ollen valettu yhdestä kappaleesta, olisi voinut ottaa yhteisen johdon käsiinsä.

Marx voi puhua proletariaatin diktatuurista ainoastaan kaikkein yleisimmässä muodossa. Wladimir Iljitsh kirjassaan valtion merkityksestä, lukemattomissa puheissaan ja kirjoituksissaan antoi meille täyden teorian proletariaatin diktatuurista, joka on valmistettu alusta loppuun saakka. Hän antoi meille sellaisen aarreaitan tällä alalla, että tarvitaan kymmeniä vuosia voidaksemme tarkkaan oppia kaiken sen, mitä hän opetti, sekä toteuttaa sen käytännössä.

¹⁾ Chartistit = vallankumouksellinen liike Englannin proletariaatin keskuudessa vv. 1837 — 1848. Puolueen tarkoituksena oli työtätekevien taloudellisen aseman parantaminen poliittisen vallan ottamisella työläisten käsiin.
Suom. huom.

VIII. LENIN — VENÄLÄINEN JA KANSAINVÄLINEN VALLANKUMOUKSELLINEN.

Wladimir Iljitsh oli suuri venäläinen vallankumouksellinen ja suuri kansainvälinen vallankumouksellinen. Hän oli venäläinen, voidaan sanoa päästä kantapäähän asti. Hän oli kokonaisuudessaan Venäjän perikuva. Hän tiesi ja tunsu Venäjän. Huolimatta monivuotisesta maanpaosta, monivuotisesta siirtolaiselämästä, hän tuoksui Venäjälle. Silloin kuin hän asui muutamien virstojen päästä Venäjän rajasta, Krakovissa, Wladimir Iljitsh hyvin usein ajoi rajalle «hengittämään venäläistä ilmaa», kuten hän sanoi. Hän eli Venäjästä, tunsu Venäjän, tunsu jokaisen pikkuseikan venäläisissä oloissa, hän oli, toistan vieläkin, venäläinen päästä kantapäihin asti. Hän paremmin kuin kukaan tunsu juuri venäläisen työläisen, tiesi, mikä ero on venäläisen ja saksalaisen tai ranskalaisen työläisen välillä. Hän paremmin kuin kukaan tunsu venäläisen talonpojan kaikine heikkoine ja vahvoine puolineen. Wladimir Iljitsh, proletarisen vallankumouksellisen klassillinen tyyppi, osasi löytää paikkansa jokaisen talonpojan sydämessä. Hän oli venäläinen ja tämän yhteydessä hän, yhtenä harvinaisuutena venäläisistä vallankumouksellisista, oli kansainvälinen vallankumouksellinen. Me tiedämme aikaisemmassa historiassa olleen muutamia huomattavia venäläisiä vallankumouksellisia, jotka saivat kansainvälisen merkityksen. Ne olivat — Bakunin, osaltaan Herten, suuressa määrin myöskin Lavrov, joka monet vuodet eli ulkomailla, Plehanov, joka määrättynä ajanjaksona oli ei ainoastaan venäläisten työläisten, vaan koko II Internatsionaalen johtajana. Nämä neljä henkilöä tulivat nyt minun mieleeni.

Wladimir Iljitsh tuli kansainväliseksi vallankumoukselliseksi paljolla suuremmissa määrässä, kuin nämä kaikki neljä suurta vallankumouksellista yhteensä. Hän kykeni kansainvälistä proletariaattia ja kansainvälistä vallankumousta varten kokoamaan ja kehittämään kaiken sen, mikä osi voimakasta Bakuninissa, Hertenissä, Lavrovissa ja Plehanovissa, lisätelvä tähän ennenkuulumattoman, suorastaan ihailtavan joukkojen tuntemuksen, rajattoman rakkauden joukkoihin. Ei kukaan niin paljon luottanut työläisjoukkojen voimaan, t. s. ei ainoastaan oman maansa, vaan koko maailman työläisjoukkojen voimaan, kuin Wladimir Iljitsh. Ei kukaan osannut niin hyvin kuin hän hengittää yksin rinnoin työläisten kanssa, asuivatpa he sitten missä tahansa, — Moskovassa, tahi pienessä sveitsiläisessä Bernin kaupungissa. Kaikki tämä, sekä myöskin usko proletariaatin diktatuurin välittömään läheisyyteen, — ei kahdenkymmenen viiden vuoden perästä, vaan heti, huomenna, — teki hänestä kansainvälisen vallankumouksellisen — tämän sanan täydessä merkityksessä, jo kauan aikaa ennen sitä, kun hän tuli Tasavaltamme Kansankomissaarien Neuvoston puheenjohtajaksi.

Tästä johtuu se seikka, että Wladimir Iljitshin kuolema nyt on koskenut koko maailman työläisiin yhtä paljon kuin venäläisiin. Kansainvälinen työväenluokka, tuntiessaan ja epämääräisesti tietäessään, että sen historiassa kääntyy uusi lehti, — ikäänkuin vaistomaisesti alkoi etsiä sitä, joka tulisi johtamaan kansainvälistä vallankumousta, joka ottaa

lipun käsiinsä ja vie kansainvälisen työväenluokan eteenpäin. Ja tämän johtajan kansainvälinen työväenluokka löysi Wladimir Iljitsh Leninissä. Tämä selvittää sen seikan, että nyt, jolloin Wladimir Iljitsh on sulkenut silmänsä ainiaaksi, häntä itkevät ei ainoastaan miljoonat venäläiset työläiset ja talonpojat, vaan yhtä syvällä surulla ja kaipauksella häntä itkevät Albaanialaiset talonpojat, Meksikon työtätekevät, New-Yorkin proletariaatti, työläiset Pariisissa, Köpenhaminassa, Pekingissä, kaikkialla ja joka paikassa, missä on työläisiä ja työtätekeviä. Neekerit Amerikassa, kiinalaiset kulit, sadat tuhannet ja miljoonat työläiset, jotka tiesivät Leninistä ainoastaan kuulopuheitten perusteella, jotka eivät olleet lukeneet mahdollisesti yhtään hänen kirjaansa, mutta tiesivät ainoastaan nämä viisi kirjainta, L e n i n, ymmärsivät, että Lenin — se on: yhteiskunta, uusi taistelulippu, uusi luku ihmiskunnan kirjassa, jotain valoisaa, joka aukeaa meidän eteemme. Hän osasi tulla kehittyvän kansainvälisen vallankumouksen johtajaksi jo paljon aikaisemmin kun hän tuli Neuvostovallan pääksi, ja tällainen kunnia ja tällainen onni, toverit, tulee ainoastaan harvojen osalle.

IX. LENIN VENÄJÄN KOMMUNISTISEN PUOLUEEN RAKENTAJA.

Puolueemme rakentajana Lenin ilmitoi, erittäinkin puolueemme järjestyksen alkuaikoina, harvinaisen lujouden, harvinaisen «ahdasmielisyyden», kuten vastustajamme silloin sanoivat. Hän osasi rohkeasti esiintyä ennakkoluuloja vastaan, jotka olivat laajalle levinneet työläisjoukkojenkin keskuudessa, «laajaa» demokratismia vastaan oman puolueemme keskuudessa sillä hetkellä (nyt eivät asiat luonnollisesti ole niin), jolloin tämä demokratismi olisi ollut hyödyksi ainoastaan itsevaltiudelle ja vahingollinen puolueellemme. Hän osasi rohkeasti painostaa sitä seikkaa, että puolue on rakennettava ylhäältäpäin sillä hetkellä, jolloin ainoastaan henkilökohtaisen valinnan kautta voitiin muodostaa sellainen tulevan proletariaatin joukkopuolueen esikunta, joka vallankumouksen alkaessa vie joukot mukanaan. Hän osasi vaatia rautaista kuria. Toverit, ei tunnu kovinkaan hauskalta kuulla yöllä ja päivällä vuodesta vuoteen ainoastaan vaatimuksen ankarasta kurista omien riviemme keskuudessa. Kuri yleensä ei ole sellainen ihanne, joka olisi monellekaan mieliksi. Monelle meistä se on ristinä, meidän toimintamme varjopuolena. Toveri Lenin osasi ankarasti ja lujasti vaatia itseltään ja muilta ankaraa, rautaista kuria. Hän enemmän kuin kukaan, ivasi kurin puutetta, puolesta toiseen heittelemistä, kilpajuoksua muotiin tulleitten tunnuslauseitten ja «virtausten» perässä. Hän ruoski jokaista meistä, joka antautui tähän kurittomuuteen; joka, ikävä kyllä, toverit, on ominaista ei ainoastaan intelligenssiluokalle, vaan myöskin erinäisille työläisille. Tämän kurittomuuden toveri Lenin poltti lehkuvalla raudalla pois riveistämme. Hän halusi takoa ja takoi sellaisen verrattoman työväenluokan vapauttamisen aseeseen, jollaista maailma ei siihen saakka tuntenut, — hän aikaansai kaikkein mahtavimman puolueen, mitä ihmiskunnan historia milloinkaan on tuntenut. Hän paremmin kuin kukaan erikoisella innolla 90-luvun keskivaiheilla alleviivasi o m i n t a k e i s e n työväenpuolueen perustamisen

vättämättömyyden. Nyt tämäkin meistä tuntuu kaikkein alkuperäisemmältä seikalta, — että työväenluokan on omattava omintakeinen puolue. Mutta oli aika, jolloin monet työväenluokan taistelun puoltajat katsoivat, että siihen mennessä kunnes tsaarivaltaa ei kukisteta, työväenluokka ei voi luoda omintakeista poliittista puoluetta, että työväenluokan on väliaikaisesti yhdistyttävä kansanvaltaisen porvariston kanssa ja vasta sitten muodostettava omintakeinen puolueensa. Ei kukaan siinä määrin kuin Lenin vihannut tsaarivaltaa, ei kukaan siinä määrin kuin hän kantanut katkeraa vihaa romanovilaista järjestelmää vastaan, mutta tämän yhteydessä hän ymmärsi, että omintakeisen poliittisen puolueen perustamista ei saa «siirtää». Hän osasi käyttää jokaisen pienimmänkin porvarillis-demokraattisen ajatusten leimahduksen taisteluun itsevaltiutta vastaan ja samanaikaisesti viipymättä muodosti omintakeista, omaa työväenpuoluetta. 90-luvun keskivaiheilta alkaen Wladimir Iljitsh uupumatta tekee agitatioonityötä tämän perusaatteen tunnetuksi tekemiseksi — omintakeisen poliittisen puolueen aikaansaamiseksi. Hän katsoi työväenluokkaa jättäjäismäiseksi vallankumouksen perustekijäksi, joka ensiksi kukistaa tsaarin ja sitten porvariston. Toveri Lenin kehitti puolueemme jokapäiväisessä uutterassa työssä. Kivi kiveltä hän rakensi puolueemme sellaiseksi kuin se nyt on. Sen, minkä hän sai valmiiksi vuosien kuluessa, hävittivät tsaarin santarit parissa viikossa. Mutta hän uudestaan, uupumattomalla innolla ryhtyi kivi kiveltä jälleenrakentamaan sitä, mikä oli hävitetty. Valonheittäjän tavoin valaisi hän työläisille tien tulevaisuuteen. Ja ainoastaan tämä jokapäiväisen työn yhdistäminen neron ja järjen yhteyteen antoi toveri Leninille mahdollisuuden rakentaa puolueemme sellaiseksi voimakkaaksi elimeksi, kuin se nyt on.

X. LENIN KOMMUNISTISEN INTERNATIONAALIN RAKENTAJANA.

Toverit, mikäli voidaan puhua yksityisten henkilöiden osuudesta, Kommunistinen Internationaale on toveri Leninin esikoislapsi. Joskin puolueen rakentaminen oli hänen tärkeimpänä elämäntehtävänänsä, niin sittenkin, toverit, vielä suuremmalla innolla Wladimir Iljitsh suhtautui siihen toimintaan, joka koski ei ainoastaan venäläisiä, vaan koko maailman työväenpuolueita. Tämä paikka oli hänelle pyhä. Erehtyä oman puolueensa puitteissa on kyllä raskasta, mutta se ei ole vielä niin kovin vaarallista. Mutta tehdä virheen, joka koskee kaikkien maitten työläisiä, — tätä Wladimir Iljitsh pelkäsi kaikkein enemmän. Jokaiseen meistä hän kaikkein ensiksi juurrutti tämän tarkkuuden tunteen kaikkia Internationaalea koskevissa asioissa. Hän kehoitti meitä suhtautumaan kansainvälistä työväenliikettä koskeviin kysymyksiin, — sellaisiin kysymyksiin, jotka koskevat sekä saksalaisia talonpoikia että kiinalaisia kuleja, amerikalaisia neekereitä ja ranskalaisia työläisiä, — erikoisen lämpimällä sydämmellä ja erittäin selvällä ja kylmällä järjellä. Harkitse tarkkaan ennenkuin mitään päätät, sillä tämä on koko maailman työväenluokkaa koskeva asia, — tätä opetti meille toveri Lenin.

Ensimmäisissä konferensseissa Zimmervaldissa ja Kienthalissa, joihin kokoontui pienet ryhmät vallankumouksellisia, Wladimir Iljitsh niinä

hetkinä, jolloin koko kansainvälinen työväenliike oli hävitetty, jolloin työväenluokan lippu oli likaan tallattu. sittenkin vakaasti uskoi kansainvälisen työväenluokan voittoon. Me,—lausui hän,—kohotamme tämän lipun, me puhdistamme sen liasta, me viemme sen eteenpäin ja muodostamme III Internatsionaalen. Ja alottaen pienestä toiminnasta, 5—10 henkeä käsittävän sveitsiläisen työläisryhmän henkilökohtaisesta valistamisesta, sittemmin jatkaen tätä työtä Kommunistisen Internatsionaalen ensimmäisestä kongressista neljänteen kongressiin, jossa Vladimir Iljitsh esiintyi jo sairaana, taudin heikentämänä, huolimatta hänen läheisten ystäviensä kiellosta,—Vladimir Iljitsh uupumatta työskenteli kansainvälisen työväenluokan yhdistämiseksi. Me kaikki muistamme hänen saksankielellä pitämänsä lyhyen puheen Kommunistisen Internatsionaalen neljännessä kansainvälisessä kongressissa. Kun hän lopetti, oli hän niin heikko, että hän töin tuskin pysyi jaloillaan. Hän oli kokonaan märkänä hiestä. Ja sittenkään hän ei halunnut kieltäytyä esiintymästä neljännessä kongressissa. Hän halusi vaikka vain muutamain sanoin sanoa koko maailman työläisille, että meillä Neuvosto-Venäjällä asiat menevät eteenpäin, että NEP ei meitä tuhoa, että me jäämme kommunistiseksi puolueeksi; ylpeydellä hän mainitsi kongressissa, että me olemme NEP'istä jo hyötyneet 8 miljoonaa ruplaa kullassa, aivankuin haluten näyttää tätä kultaa kansainvälisen proletariaatin edustajille; hän lausui että nämä rahat me tulemme käyttämään Venäjän sähköistämiseen, sosialistisen teollisuutemme kohottamiseen. Hän lausui heille: Me tuemme teitä, luotakaa meihin, meillä on vahvat olkapäät, työskennelkää ahkerammin, älkää ryhtykö taisteluun liian aikaiseen, kootkaa voimia, iskekää porvaristoa milloin se on vaan mahdollista, lyökää sitä rintaan silloin kun olette vakuutettuja siitä, että te sen voitatte. Tällainen oli hänen neljännessä kongressissa pitämänsä puheen ajatus, joka puhe myöskin tuli hänen viimeisekseen.

Tarkastelkaamme hänen pientä kirjastaan «Vasemmistolaisuus lasten-tautina kommunismissa». Eikö se ole aivankuin evankeliumi koko kansainväliselle työväenluokalle? Siinä on otettu huomioon kaikki ne vaikeudet, joita kansainvälinen työväenliike joutuu kärsimään. Tällä kirjalla on kommunistisen puolueen taktiikkaa varten vähintään yhtä suuri merkitys kun Marxin «Pääomalla» on merkitys kommunismin teoriassa. Jokainen rivi tästä kirjasta sisältää kokemuksia työväenliikkeestä maapallon joka kulmalla. Vladimir Iljitsh paremmin kuin kukaan tunsi työväenliikkeen ei ainoastaan Europassa, mutta myöskin Amerikassa ja koko maailmassa. Vladimir Iljitsh pyrki henkilökohtaisesti tuntemaan kansainvälisen työväenliikkeen johtohenkilöitä, voidakseen muodostaa todellisen kansainvälisen keskuskomitean, Kommunistisen Internatsionaalen Toimeenpanevan Keskuskomitean. Tämän johdosta näissä kongresseissa, jotka kestivät useimminkin kuukauden, Vladimir Iljitsh, kuten henkilö, joka johti koko valtiota, oli ylenmäärin rasitettu ja työskenteli yöt ja päivät. Te olisitte voineet nähdä hänet seisomassa kolmekin tuntia jossain Kremlin salin nurkassa, ja pitäen hihasta kiinni jotain Englannin, Saksan tai Ranskan työläistä, kertomassa heille vallankumouksemme historiaa ja osoittaen heille ne vaikeudet, jotka ehdottomasti tulevat

olemaan heidän tiellään. Jo toisessa Kommunistisen Internatsionaalen kongressissa hän ennusti, että Englannissa tulee valtaan työväenpuolue, vaikka ei yksikään englantilainen kommunisti tällöin tätä seikkaa vielä osannut aavistaakaan. Hän puhui meille kaikille tästä yksityiskohtia myöten, ennusti kaikki ne vaikeudet, ne hyvät ja huonot puolet, jotka tällainen «työväen» hallitus saa aikaan. Hän kiinnitti huomionsa johonkin kansainvälistä työväenliikettä koskevaan pikkuseikkaan yhtä paljon kuin johonkin neuvostovaltaa koskevaan tärkeään kysymykseen. Hän otti mitä innokkaimmin osaa Kommunistisen Internatsionaalen ei ainoastaan poliittiseen, vaan myöskin järjestelytoimintaan. Minä muistan kuuluisat 21 pykälää, jotka oli asetettu Kommunistiseen Internatsionaaleen liittymiseen ehdoksi. Ne olivat minun kirjoittamani, mutta niistä huokui kokonaan toveri Leninin henki; hänestä oli lähtöisin se ajatus, että on suljettava kymmeneen lukkoon ovet niiltä «johtajilta», jotka tulevat meidän luoksemme ainoastaan joukkojen painostuksesta, mutta ei omasta alotteestaan. Hän opetti länsimaitten nuoria kommunisteja siihen, että heidän on rakennettava puolueensa tarkan valinnan kautta, jyvää jyvältä. Sillä useissa puolueissa eivät asiat vielä ole sillä kannalla, että he voisivat meikäläisten tavoin avata ovensa auki sadoille tuhansille uusille jäsenille. Useissa maissa kommunistiset puolueet ovat vasta alulla ja vasta nyt kärsivät meidän puolueemme 1890- - 1900 v.v. kärsimät vaikeudet.

Wladimir Iljitsh syvästi kunnioitti kaikkia edeltäjiään, kaikkia uuden elämän rakentajia, kaikkia vallankumoustaistelijoita, mutta yhtä suuressa määrässä hän halveksi 2 ja 2½ Internatsionaalen johtajia. Tänäpä minä sain käsiini sanomalehden vuodelta 1922, jossa oli toveri Leninin kirjoitus «Pravdan» 10-vuotisjuhlan johdosta; tässä kirjoituksessa hän muisteli vallankumouksemme historiaa, muisteli Internatsionaalen kohtaloa ja lausui II Internatsionaalen nykyisistä johtajista seuraavaa:

— «He eivät mitenkään voi aavistaa, että kansainvälisen vallankumouksen kehityksen kannalta katsoen chartismista porvarien lakeijoina esiintyviin Hendersonneihin tai Warleynistä Renoudeliin tai Vilhelm Liebkechtistä ja Bebelistä Sydekumiin ja Noskeen siirtyminen merkitsee melkein samaa kuin automobiilin «siirtyminen» satoja virstoja pitkältä suoralta ja sileältä tieltä samalla tiellä sijaitsevaan muutaman neliömetrin laajuiseen haisevaan likalätäkköön».

— «Ihmiset rakentavat itse oman historiansa—jatkaa Wladimir Iljitsh—mutta chartistit, Warleynin ja Liebkechtit muodostavat historian järjellään ja sydämmellään. Mutta 2 ja 2½ Internatsionaalen johtajat «laativat» historian kokonaan toisilla ruumiin osilla: he valmistavat maaperää uusille chartististeille, uusille Warleyneille ja uusille Liebkechteille» («Moskovan Pravda» № 98, v. 1922).

Toveri Lenin puhui koko lailla kylmästi näistä herroista, mutta, toistan vieläkin, hän tunsu mitä suurinta kunnioitusta edeltäjiään kohtaan, sellaisia kohtaan kuin Warleyn, Vilhelm Liebkecht tai August Bebel, joka puoliksi kuului vanhaan urhoolliseen aikakauteen ja puoliksi oli opportunisti. Wladimir Iljitsh mitä suurimmalla kunnioituksella suhtautui Plehanoviin, opettaen meitäkin kunnioittamaan tällaisia henkilöitä.

Siitä perinnöstä jonka Wladimir Iljitsh meille jätti, kaikkein tärkein on Kommunistinen Internatsionaale, kansainvälinen kommunistien liike, johon luottaa ei ainoastaan Venäjän työväenluokka, vaan koko kansainvälinen proletariaatti. Ja tähän koko maailman työväenluokkaa käsittävään taisteluun on meidän suhtauduttava mitä suurimmalla huomiolla, alinomaan valvottava sitä, että kone työskentelisi oikein, että se kulkisi oikeaa tietään eikä hairahtuisi Iljitshin sille osoitfamasta suunnasta. Ja me tulemme suhtautumaan tähän tehtäväämme rajattomalla luottamuksella asiamme oikeudenmukaisuuteen, kuten Wladimir Iljitsh meitä on opettanut.

XI. LENIN JA IMPERIALISTINEN SOTA.

Minä haluaisin vielä pysähtyä yhteen seikkaan: imperialistisen sodan aikakauteen. Minä ajattelen, että tämä hetki oli kaikkein tärkein, kaikkein enimmän aikaansaava Wladimir Iljitshin elämässä, tämä hetki oli käännteentekevä koko ihmiskunnan historiassa ja tämä ajatuksen jättiläinen, Wladimir Iljitsh, käsitti tämän hetken kuten käännekohdan omassa henkilökohtaisessa elämässään ja toiminnassaan. Jos hän ennen vuotta 1914 oli suuri, niin tästä vuodesta alkaen hän tuli vieläkin suuremmaksi. Lenin käsitti imperialistisen sodan erittäin herkästi, aivankuin se olisi ollut henkilökohtainen loukkaus häntä ja koko ihmiskuntaa kohtaan; minusta näytti, aivankuin hän olisi ollut kuten jännitetty kieli, hän muuttui aivan kokonaan, aivankuin hän olisi itsessään elänyt jokaisen laukauksen, joka kajahti taistelukentillä.

Toveri Lenin ei ollut niitä, jotka pelkäävät laukauksia eivätkä voi rauhallisesti mielin katsella verta. Me tiedämme miten rauhallisesti hän voi kuunnella laukauksia, työskennellen kabinetissaan. Silloin kuin koko neuvostomaa vapisi, ollesaan hiuskarvan päässä häviöstä, hän yhtä rauhallisesti katseli kymmeniä ja satoja kertoja kuolemaa suoraan silmiin. Näin sairaaloisesti suhtautui hän jokaiseen imperialistisen sodan aikana ammuttuun laukaukseen ei sentähden, että hän olisi sentimenttaalisesti suhtautunut tämän tai tuon kirkon hävitykseen tai tuhansien ihmisten kuolemaan j. n. e. Ei! Hän ei suhtautunut kaikkeen tähän kuten isänmaanystävä, vaan kuten vallankumouksellinen. Jokainen verisuoni hänessä värisi tällä hetkellä, sillä hän tunsu että tässä me olemme käännöskaudessa joko porvaristo ruumiillisesti kykenee hävittämään maan päältä kansainvälisen työväenluokan ja työntämään sen vuosikymmeniksi taaksepäin, tahi me kykenemme käyttämään hyväksemme tätä hetkeä, jolloin miljoonat ihmiset ovat aseissa ja jolloin työväellä on aseet käsissään hyökätäkseen eteenpäin. Tällöin hän lausui julki tunnussanan: imperialistinen sota on muutettava kansalaissodaksi.

Wladimir Iljitsh asui silloin enimmän osan ajastaan Sveitsissä Zürichin kaupungissa, köyhässä kaupunginosassa, erään suutarin luona, jonka kanssa hän oli toverillisissa suhteissa; senjälkeen asui hän jonkun aikaa Bernissä. Hänellä ei ollut paikkaa, missä hän olisi voinut levittää kotkan siipensä. Ne olivat sidotut. Hänellä ei ollut käytettävänä ei suurta sanomalehteä eikä laajaa kuulijakuntaa. Me olimme eroitetut

Venäjältä, tietoja Venäjältä saimme ylen harvoin. Wladimir Iljitsh tähän aikaan todella kärsi kuten kotka häkissänsä. Ja juuri näinä aikoina hän kasvoi, kuten aikaisemmin mainitsin, suuresta mahtavaksi. Hän kasvoi ei ainoastaan päivittäin, vaan tunnittain, hän imi itseensä kaiken sen vallankumouksellisen tyytymättömyyden, jota sodan kauhut siihen aikaan kylvivät koko maailmassa. Kaikki se, mitä ajattelivat Englannin, Ranskan, Saksan, Puolan ja Venäjän työläiset juoksuhaudoissa maatesaan, kaikki heidän puheensa hän ikäänkuin kuunteli salaa, kaikki työläisätien kyöneleet hän ikäänkuin kokosi yhdeksi, kaikki huokaukset, jotka kansainvälinen imperialistinen sota aikaansai, kuvastuivat aivankuin harpussa Wladimir Iljitshin sydämessä. Kaiken tämän hän kärsi erinomaisella huomaavaisuudella. Hän laihtui, hänen piirteensä kävivät päivä päivältä yhä terävämmiksi. Hän aivankuin kokosi tämän vallankumouksellisen työväenluokan vihan, jota vastoin tahtoaan ajettiin taisteluun. Ja juuri tähän samaan aikaan hänen aivoissaan syntyivät ne ajatukset, jotka tekivät hänet kuolemattomaksi ikuisiksi ajoiksi. Hänen senaikuiset tuotteensa olivat, minun käsityskantani mukaan, ikäänkuin Tolstoin kuuluisan romaanin «Sota ja rauha» käänös proletariseen kieliasuun. Tolstoi, kuten suuri kirjailija, tässä suuremmoisessa kirjassaan valaisi ja ikuistutti monet sotaa ja rauhaa koskevat seikat. Wladimir Iljitsh myöskin kokosi kaikki sotakentiltä lähtevät huokaukset, kaiken vallankumouksellisen työväenluokan kiihtymyksen, joka silloin nääntyi imperialististen ryövärien painostuksen alla ja jolle oli työnnetty kapula suuhun. Hän heijasti kaiken tämän suuremmoisissa teoksissaan ja manifesteissaan, jotka muutaman ajan kuluttua soivat kuten hätäkello, koko maailmassa.

XII. LENIN JA HÄNEN KAUKONÄKÖISYYTENSÄ.

Tähän aikaan, imperialistisen sodan alkuaikoina, jolloin sosialismin kriisi äärettömän raskaana taakkana painoi meitä kaikkia, jolloin työväenluokan ja sen johtajien keskuudessa ainoastaan erinäiset yksilöt kuten Liebknecht y. m. uskalsivat kohottaa äänensä sotaa vastaan, Wladimir Iljitsh kasvoi ei päivittäin vaan tunnittain, hänen siipensä kasvoivat ja vahvistuivat, hän muodostui siksi suureksi johtajaksi, joka myöhemmin muuttuu kansainvälisen proletaarisen vallankumouksen esi-isäksi.

Toverit, ei ole yhtään alaa, jota toveri Lenin ei olisi käsitellyt niin läheltä kuin suinkin ja lausunut sille jotain ohjaavaa ja opettavaa. Tarkastelkaamme meidän huomattavimmat aiheemme: Lenin ja työläinen, Lenin ja talonpoika, Lenin ja jokainen keittäjätär, jonka hänen mielestään on opittava hallitsemaan valtakuntaa. Lenin ja nuoriso, Lenin ja työläisnainen, Lenin ja Punainen Armeija, Lenin ja Neuvostovaltio, Lenin ja kansanvalistus, Lenin ja lapset, Lenin ja ammattilitot, Lenin ja Pariisin Kommuuni j. n. e. Kaikkia näitä aloja rikastutti Wladimir Iljitsh, jokaiselle näistä aloista hän lausui jotain uutta. Jokaisesta näistä aiheista voi ja on kirjoitettava kokonainen kirja. Kaikilla näillä aloilla toveri Lenin oli harvinaisen kaukonäköinen.

Ei kukaan suhtautunut niin kielteisesti suuriin lauseihin kuin Wladimir Iljitsh, ja hän olisi luultavasti ensimmäiseksi pannut vastalauseen sitä vastaan, että häntä nimitettiin kaukonäköiseksi. Totta kyllä, että tämä on hyvin kulunut sana ja hyvin vähän soveltuu Wladimir Iljitshin henkilöllisyyteen, mutta sittenkään ei voi olla ihmettelemättä sitä harvinaista kaukonäköisyyttä, jonka Wladimir Iljitsh omasi. Nähtävästi asia onkin näin: kun kahden aikakauden vaihteessa syntyy yksi henkilö, jonka sydän ja aivot kokoavat kaiken sen, mikä on parasta koko ihmiskunnassa, sen parhaimmassa luokassa ja tässä tapauksessa työväenluokassa, — niin hän itse sitä ei huomaa ja aivan jokapäiväisenä seikkana levittää ympärilleen ennustuksia, ja ihmettelevä ihmiskunta katselee ja näkee mitenkä vähän kerrallaan täyttyy se, mitä hän oli ennustanut.

Ottakaa esille kysymys: Proletariaatti ja talonpoikaisto, luokkien suhde vallankumouksessa, eikö se, mitä Wladimir Iljitsh sanoi tästä asiasta, ole suoraa ennustamista? Jos 90-luvulla lausutaan julki kahden suurluokan, talonpoikaiston ja työläisten väliset perussuhteet 150 miljoonaa käsittävässä maassa, jos tämä 90-luvulla lausutaan julki ja myöhemmin täyttyy pienempiä yksityiskohtia myöten, eikö tämä jo ole historiallista ennustamista? Jos me tarkastelemme hänen aatteensa proletariaatin herruudesta, niin me näemme, että hän kuljetti tämän aatteensa kolmen vallankumouksen läpi, teki neljännesvuosisadan ajan agitatsioonityötä sen hyväksi. Ja jokainen voi nyt nähdä, että se ei ollut mikään kirjailijan tai teoretikon päähänpisto, vaan suuren ajattelijan kaukonäköisyys. Kun Wladimir Iljitsh 1914 lausui, että imperialistinen sota muuttuu kansalaissodaksi, eikö tämä juuri ollut historiallinen ennustus, historiallinen kaukonäköisyys? Kun tämä ajatus ensimmäisen kerran vuonna 1914 lausuttiin, niin koko maailmassa tuskin löytyi 10 henkilöä, joka olisi tämän uskonut. Jopa meidän omassa puolueessammekin niitä oli vaikea löytää: melkein kaikki ajattelivat, että se on ainoastaan vallankumouksellisen innostuksen tulos eikä mitään muuta.

Vuonna 1894 Wladimir Iljitsh kirjoitti ensimmäisen huomattavan teoksensa, jonka tsaarin sensuuri pidätti ja joka julkaistiin vasta muutama kuukausi sitten: «Mitä ovat kansan ystävät?» Hän oli silloin ainoastaan 25 vuoden vanha, hän oli nuori vallankumouksellinen, joka vasta esiintyi areenalla, nuori kotkanpoika, jonka siivet eivät vielä olleet kasvaneet. Työväenluokka oli silloin vielä heikko, puoluetta ei ollut; ja tämän kirjansa lopussa Iljitsh lausuu ennustavat sanat: «Silloinkun sen (työväenluokan) parhaimmat edustajat tekevät itsellensä selväksi tieteellisen sosialismin aatteet, aatteen venäläisen työläisen historiallisesta tehtävästä, kun nämä aatteet leviävät laajalle ja työläisten keskuudessa muodostuu vankkoja järjestöjä... — silloin venäläinen työläinen, asetuttuaan demokraattisten aineiden etunenään, kukistaa kaiken absolutismin ja johtaa Venäjän proletariaatin (rinnan koko maailman proletariaatin kanssa) avonaisen poliittisen taistelun suoraa tietä voittoisaan kommunistiseen vallankumoukseen».

Tämä lausuttiin vuonna 1894, 30 vuotta sitten, ankaran tsaarinaikaisen taantumuskauden aikana. Eikö tämä juuri ole suuri ennustus? Wladimir Iljitsh 30 vuotta kestäneen jatkuvan toimintansa aikana ainoastaan ke-

hitti tätä pientä ajatusta, joka sisältää suuria aatteita. Kun tarkastelemme kaikkea tätä, niin tekee mieli sanoa, että Wladimir Iljitsh jo vuonna 1894 oli asiallisesti täydelleen kehittynyt ja että hänen jatkuva toimintansa oli ainoastaan suunnattu sen täyttämiseen, minkä hän vuonna 1894 oli lausunut.

Kun me olimme yhtenä puolueena, samassa Internatsionaaleissa mensheviikkien kanssa, Iljitsh vuonna 1918 lausui, että se kirjallinen taistelu, jota me nykyään käymme heidän kanssaan, on ensimmäinen sanansaattaja siitä tulevasta kansalaissodasta, joka tullaan ratkaisemaan barrikaadeilla. Silloin oli vielä hyvin vähän ihmisiä, jotka käsittivät tämän lauseen todeksi. Satoja tällaisia henkilöitä olisi tuskin löytynyt koko puolueessamme. Kaikki ajattelivat: tämä ei ole niin vaarallista, me olemme ainoastaan saman puolueen kaksi eri ryhmää, asia kyllä selviää. Ja nyt me kaikki näemme, että Wladimir Iljitsh jo 15 vuotta sitten selvästi näki kaiken sen, minkä meille opetti vasta vuoden 1917 vallankumous. Tämä sama kohdistuu kommunistiseen valtioon ja Kommunistiseen Internatsionaaleen. Kun Wladimir Iljitsh lausui julki tunnuskauseen — «Kolmas Internatsionaale», niin ainoastaan pieni joukko uskoi häneen. Ei kukaan ajatellut, että siitä joskus tulee tosi. Jos taas katselemme toisia aloja, niin tämä sama kohdistuu maamme sähköistämiseen j. n. e. Aivan selvää, että tässäkin Lenin näki paljon aikaisemmin sen, johon silloin ainoastaan muutamat uskoivat, joka muutama vuosi, sitten kuulosti melkein uskomattomalta, ja joka tästä huolimatta kohta muuttuu tosiasiaksi. Tämä sama kohdistuu myöskin Neuvostotasavaltojen Liittoon, johon uskoivat hyvin harvat, mutta joka ehdottomasti muuttuu todellisuudeksi ja tämän ohella mitä lähimmässä tulevaisuudessa.

XIII. LENIN IHMISENÄ JA TOVERINA.

Minä haluaisin vielä lausua muutaman sanan Leninistä ihmisenä ja toverina, kertoa siitä, mikä — ja aivan oikein, — kiinnittää jokaisen puolueemme jäsenen, ja jokaisen työläisen mieltä. Nadeshda Konstantinovna aivan oikein lausui, että Lenin osasi ei ainoastaan puhua työläisten kanssa, mutta hän osasi myöskin kuunnella heitä. Tämä seikka, -kuunnella toisia, on kyky, jota eivät läheskään kaikki omaa. Maailmassa on paljon enemmän sellaisia ihmisiä jotka osaavat puhua, kuin niitä, jotka osaavat kuunnella ja kuunnella oikein. Wladimir Iljitsh kuului jälkimmäisiin. Juuri tämän johdosta hän paremmin kuin kukaan kykeni kuten pesusieni imemään itseensä kaiken sen, mikä on tervettä ja realistia työväenluokassa. Hän osasi tämän tehdä kaikissa tilanteissa. Hän teki tämän vuonna 1905 ensimmäisen Pietarin työläisneuvoston kokouksessa, jolloin hän Vapaaehtoisen Talousosuuskunnan myymälän lehterillä istuessaan kuunteli työläisten ja työläisnaisten puheita, imien itseensä jokaisen heidän lausumansa sanan. Hän osasi tämän tehdä joukkokokouksessa, istuen rinnan työläisten kanssa, keskustellen heidän kanssaan ja painaen mieleensä jokaisen heidän sanansa. Hän osasi muutamista lauseista muodostaa itselleen täydellisen kokonaiskuvan.

Ja niinä hetkinä, jolloin meitä vainottiin kuin petoja, jolloin «Pravdan» toimitus hävitettiin ja Wladimir Iljitsh oli pakotettu piileskelemään satunnaisissa asunnoissa, hän kykeni, keskustellessaan sattumalta tapaamansa ijäkkään työläisnaisen tahi keittäjäntären kanssa, saamaan itselleen selväksi, mitenkä tähän naiseen vaikuttaa porvariston harjoittama kiihoitus ja mikä häntä työntää pois bolshevismista. Niinä viikkoina, jotka hän heinäkuun päivinä oli pakotettu piileskelemään Siestarjoen lähistöllä havumajassa, hän osasi heinäsuovan vieressä seistessään kysellä häntä piiloittavalta työläisperheeltä kaikki heitä koskevat seikat, ja täten sai itselleen täyden kuvan siitä, millä tavoin tämä työläisperhe asui.

Toveri Emeljanovilla, jonka luona me silloin piileksimme havumajassa, oli 16 vuotias poika, joka silloin piti itseänsä enemmän vasemmistolaisena kuin toveri Lenin; hän oli anarkisti. Olisi pitänyt nähdä, toverit, miten monta tuntia Wladimir Iljitsh käytti keskusteluihin tämän nuorukaisen kanssa, pyrkien selittämään hänelle, miten hän oli tullut anarkistiksi ja pyrkien saamaan hänet vakuutetuksi siitä että me olimme oikeassa. Minkälaisessa tilanteessa Wladimir Iljitsh olikaan, hän kykeni käyttämään hyväkseen jokaista mahdollisuutta päästäkseen kosketuksiin elävän, tervejärkisen työläisen kanssa. Hän rakasti työväenluokkaa ei abstarktisenä, eristettynä ryhmänä, kuten usein tekevät katoavat intelligenssiryhmään kuuluvat henkilöt, ei, hän rakasti elävällä todellisella rakkaudella jokaista työtätekevää, jonka kanssa hän joutui tekemisiin, maalaria, joka maalasi taloa Gorgissa, suutaria, joka neuloi hänelle saappaat, lättiläistä keittäjäntärtä, joka valmisti hänelle ruokaa — sanalla sanoen, kaikkia työtätekeviä heidän heikkoine ja vahvoine puolineen. Miten oikein lausuikaan Nadeshda Konstantinovna sanoessaan, että hänen sydämensä sykki lämpimästi jokaista työtätekevää kohtaan. Wladimir Iljitsh voi osoittautua luoksepääsemättömäksi, hän ei pitänyt siitä, että hänet laskettiin sentimentaaliseksi, vaikka sentimenttaalisuus sanan parhaimmassa merkityksessä (t. s. todellinen ihmisellisyys) hänessä oli valalla. Jokainen tunsu, että hänen sydämessään paloi polttava tuli, korkein rakkaus jokaista työtätekevää kohtaan. Minä en sano, etteikö Wladimir Iljitsh tietänyt omaa arvoansa. Hän tiesi tämän. Wladimir Iljitsh oli joukkosielu, kollektiivinen ihminen. Itsekkyyttä ei hänessä ollut lainkaan. Hän ei sanonut «minä katson välttämättömäksi», «minä vaadin», vaan «puolue katsoo välttämättömäksi», «puolue vaatii». Mutta oman historiallisen tehtävänsä hän tunsu. Tämä kävi kaikki hyvin yksinkertaisesti, luonnollisesti. Jokainen ymmärsi, että Lenin puhuu miljoonien nimessä, että historia on hänet tähän tehtävään määrännyt. Tässä mielessä Wladimir Iljitsh hyvin usein tunsu itsensä täten: «Minä ja koko talonpoikainen Venäjä», «minä, Lenin, ja koko työväenluokka», «minä, Lenin, ja kaikki porvarilliset valtiot» ja vieläkin enemmän — «minä, Lenin — Venäjän kansan johtaja — ja koko muu maailma». Ilman komeita lauseita, ilman minkäänlaista oman osansa suurentamista Wladimir Iljitsh ymmärsi, että hänen osalleen on tullut suuren vallankumouksen johtaminen. Hän käsitti suuren historiallisen kutsumuksensa, mutta tämän ohella hän oli harvinaisen sentimentaalinen, äärettömän yksinkertainen ja erinomaisen lämmin. Hän ikäänkuin keskitti itseensä koko

työväenluokan kollektiivisen tahdon, voiman, rakkauden ja miehekkyyden. Häneen kohdistui orjuutettujen koko rakkaus ja orjuuttajien viha kaikessa kokonaisuudessaan.

Ei ollut ihmistä, joka olisi ollut yksinkertaisempi, selväjärkisempi ja ihmisellisempi kuin toveri Lenin. Joka paikassa ja kaikkialla hän oli samanlainen. Niin vankilassakin. Minä tiedän erittäin hyvin, että Vladimir Iljitsh istuessaan ensimmäisen kerran vankilassa Pietarissa, heti alkoi kiihkeän toiminnan täältä päin: hän lähetti vankilasta ulkomaailmaan julistuksia, kirjoitteli siellä ja muuttui koko vankilakäytävän sieluksi. Hän osasi yhtä aikaa tunti toisensa jälkeen koputtaa vierustoverilleen vankilan seinään: «sulje akkuna tiiviisti rievuilla, ettei kopissasi olisi vetoa etkä vilustuisi», sekä samaan aikaan muodostaa teoriaa proletariaatin herruudesta ja selostaa vierustoverilleen narodnikkalaisten erehdyksiä. Minä näin toveri Leninin vankilassa Galitsiassa. Sodan alussa Itävallan hallitus vangitutti toveri Leninin Galitsiassa, syyttäen häntä ei enempää eikä vähempää kuin vakoilusta. Hänet katsottiin sotilasvakoilijaksi ja suljettiin Krakovin lähellä sijaitsevaan Novyj Targ-nimisen kylän vankilaan. Hän istui vankilassa muutamia päiviä ja me kävimme häntä siellä katsomassa. Heti alusta alkaen hän muodostui vankilassa olevien sieluksi. Siellä istui silloin muutamia talonpoikia verojen laiminlyömisestä, muutamia rikosvankeja y. m. s. Kaikki he olivat yhtä mieltä siitä, että toveri Lenin on valittava ikäänkuin jonkinlaiseksi vanhimmaksi tälle joukolla ja hän mitä suurimmalla alttiudella oli valmis lähtemään aseistetun saattajan seuraamana ostamaan mahorkkaa koko joukolla. Samaan aikaan hän selosti vangituille Galitsian lakeja, joita hän opetteli kirjoista, auttaakseen galitsialaisia talonpoikia kohoamaan velkakuopasta, johon he olivat joutuneet. Galitsialaiset talonpojat heti rakastuivat häneen, sillä hän ei koskaan menettänyt hyvää tuultaan, tahdonlujuttaan, hän oli aina altis auttamaan toisia ja huomaavainen toisia kohtaan. Tässä galitsialaisessa vankilassa, missä oli mitä erilaisempia ihmisiä, ja joitten kanssa hän vaikeasti tuli toimeen huonolla puolan kielellä, hän heti paikalla sinne tultuaan muuttui tämän joukon sieluksi. Ja näin tapahtui kaikkialla minne Vladimir Iljitsh ikänä joutuikaan.

Hän omasi äärettömän tahdonlujuden. Se ei jättänyt hänen sairautensaakaan aikana iana viimeisiin päiviin saakka. Joukko yksityiskohtia ovat todisteena siitä. Vielä ei ole tullut aika kertoa niitä... Hän laski leikkiä, nauroi ja lauleskeli sellaisina traagillisina hetkinä, jolloin jokainen toinen hänen sijassaan olisi kyennyt ainoastaan itkemään... Ja mitä suurempi oli hänen tahdonlujutensa, sitä vähemmän hän itse sitä huomasi. Hän ei tuntenut, miten voimakas hän oli kaikessa siinä, joka teki hänet ei ainoastaan ajatusten jättiläiseksi vaan myöskin tahdon jättiläiseksi, ei ainoastaan suureksi teoreetikoksi, vaan myöskin todelliseksi johtajaksi. Oli aivan kuin olisi koottu yhteen koko työväenluokan yksilöitten koko tahto, vuosikymmeniä orjuutetun ja nyt valtaan astuvan vapautuvan työväenluokan koko itsepäisyys, sen koko tiedonvoima, venäläisen talonpojan koko itsepintaisuus, monimiljoonaisen joukon koko itsepäisyys, koko se taito, joka on ominaista meidän maallemme, sen

metsille, joille ja laaksoille, suuren valtion koko moraaliset voimat – aivankuin kaikki tämä olisi kokoontunut ainoastaan hänen aivoihinsa, hänen sydämeensä, hänen tahtoonsa. Tämä teki toveri Iljitshin ei ainoastaan suureksi vallankumoukselliseksi, ei ainoastaan suureksi opettajaksi, mutta kaikkein ensiksi myöskin ihmiseksi – Jokainen, joka joutui hänen kanssaan vaikkapa vaan lyhyeenkin kosketukseen, sai poistuessaan mitä valoisimman kuvan hänestä.

Lukekaa, toverit, vihamiestemme lausuntoja hänestä. Kuinka suuren kunnioituksen, kuinka suuren ihmettelyn kykeni Wladimir Iljitsh voittamaan vihollisiltaan. Henkilöt, jotka eivät milloinkaan olleet häntä nähneet, ikäänkuin tunsivat hänestä lähtevän sähkövirran yli valtamerien. Toiset riemulla imivät itseensä tämän sähkövirran, toiset ymmärsivät, että tämä laine pyyhkäisee porvariston maan päältä. Mutta kaikki ymmärsivät, että tämä on suurin henkilö, mitä maailma milloinkaan on tuntenut. Vallankumouksellisena toimihenkilönä, teoretikkona, johtajana Wladimir Iljitshin luonnollisesti tunsu ja tuntee koko maailma, pienempi joukko tunsu hänet ihmisenä. Mutta jokainen, joka tunsu hänet, ei milloinkaan unohda tätä todellisen suurmiehen perikuvaa. Wladimir Iljitsh rakasti luontoa kaikissa sen esiintymismuodoissa. Tämä suurin ajattelija osasi leikkiä kuten mikä nuorisoliittolainen tahansa. Hän oli ensimmäinen jokaisella kävelyretkellä, parhain luistelija meidän joukossamme, parhain polkupyöräilijä, erinomainen matkailija, paremmin kuin kukaan kiipeili lumisille vuorenhuipuille, rakasti metsästystä, oli ensimmäinen yllyttämään meitä uimaan Galitsian jäisissä vuoripuroissa, osasi nauraa iloisesti, tarttuvasti, vihellellä, lauleskella.

Hän, jonka hartioilla oli sellainen suuri työ ja suurin vastuunalaisuus, työskenteli viime vuosina aivankuin hän olisi syntynyt Kansankomissaarien Neuvoston puheenjohtajaksi, Kommunistisen Internationaalen johtajaksi, aivan kuin hän olisi aina hallinnut suurta valtiota, eikä milloinkaan ollut nälkäisenä emigranttina, joka asui ullokkokerroksissa, vankina tai maanpakolaisena. Koko puoluetta ja valtiota hallitseva koneisto kävi hänen käsissään niin tasaisesti, aivankuin se olisi itsestään selvää, aivankuin tämä kaikki olisi tapahtunut sivumennen, kädenpyyhkäyksellä. Ja tämä kaikki tapahtui sellaisina vuosina, kuin vuodet 1918—1919! Ja kaikkein vaikeimpina hetkinä, jolloin Denikin hyökkäsi Oreliin, jolloin vihollinen oli muutaman virstan päässä Pietarista, jolloin aamulla ammuttiin Uritski ja illalle haavoitettiin häntä itseään, jolloin rintamalla lakaistiin kokonaisia rykmenttejä, jolloin me vielä emme osanneet käyttää aseita, jolloin historia kokosi meidän jokaiselle askelellemme vastuksia, —jokaisen tällaisen vastuksen yhteydessä hän muuttui vielä rauhallisemmaksi, vielä hillitymmäksi, ja vielä tasaisemmin kävi kone hänen käsissään. Hän itse valvoi yökausia, mutta jos teidän tuli viettää yönne viereisessä huoneessa, niin seuraavana aamuna Wladimir Iljitsh oli huolissaan siitä, että te huonosti nukuitte, haluten näyttää ulospäin, aivankuin hän olisi nukkunut koko yön erinomaisesti. Täten työskenteli ja eli tämä ihminen.

Toverit, hän kirjaimellisesti paloi työssä. Nyt me tiedämme ruumiinavauksen tulokset, asiantuntijat ovat nähneet hänen aivonsa ja selvit-

täneet ne meille yksityiskohtia myöten. Parhaimmat saksalaiset professorit sanoivat: Wladimir Iljitshille jäi palamatta ainoastaan... neljännes koko aivoista. Täytyy ihmetellä sitä seikkaa että Wladimir Iljitsh, omatessaan ainoastaan neljänneksen aivojaan, voi säilyttää itsessään niin paljon henkistä voimaa. Hän, paremmin kuin kukaan terveillä aivoilla varustettu henkilö, vielä syvemmin ymmärsi koko asian tilan. Te tiedätte, toverit, ne tyhmit juorupuheet, jotka meidän vihollisemme ovat laskeneet liikkeelle «selvittääkseen» Wladimir Iljitshen sairauden syyt. Tieteen parhaimmat edustajat eivät jättäneet kiveä kiven päälle näistä juoruista, tieteen parhaimmat edustajat sanoivat: Tämä ihminen paloi, hän antoi aivonsa, viimeisen veripisaransa työväenluokan hyväksi.

Hän pysyi koko ajan paikallaan. Hän ei matkustanut mihinkään, hän koko ajan seisoi komentosillalla, jännittäen viimeiset voimansa ja tietäen, että hän vastaa koko politiikasta. Hän otti päälleen vastuunalaisuuden yksinpä divisionapäällikön nimittämisestä, tärkeistä strategisista kysymyksistä kansalaissodan aikana, kaikesta, kaikesta. Hän vastasi nimityksestä, kaikista selkkauksista eri järjestöissä, eri kansankomissariaateissa. Hän kiintyi kaikkeen. Hänen huomiotaan kiinnitti jonkun pitäjän toimeenpanevan komitean tai talonpoikaiston apukassan toiminta. Hän huolehti kansanvalistuskysymyksestä, sellaisetkin asiat, kuin elävät kuvat ja oppikirjat,—sanalla sanoen kaikki se, josta muodostuu valtio,—kaikki tämä kulki Wladimir Iljitshin aivojen läpi. Hän otti vastaan kymmeniä ihmisiä päivittäin, hän ei elänyt vaan paloi ja tämä palaminen oli ikäänkuin tasaista, jatkuvaa. Eikä kukaan voinut sanoa, että tämä ihminen oli sairas, sillä Lenin osasi peittää oman toimintansa sisäiset puolet. Hän pakoitti toisia lepäämään, sapoen heille: «Sinä olet osa puolueen elävästä inventaarista», mutta omasta levostaan ja terveydenhoidostaan hän ei koskaan ajatellut.

On luonnollista, että puolue teki kaiken voitavansa, rajoittaakseen hänen toimintansa määrättyihin puitteisiin, asettaen hänelle apulaisia joka askeleelle. Mutta kaikki se, minkä puolue hänen hyväkseen teki, osoitautui turhaksi, sillä hänen oma tahtonsa oli taipumaton, varsinkin niissä asioissa jotka koskivat hänen työtänsä. Wladimir Iljitsh oli kaikkein kurinalaisin jäsen puolueessa. Puolueen päätökset olivat hänelle lakina. Mutta hänen omaa työtään koskevissa asioissa hän rikkoi tämän kurin, ja puolueemme Keskuskomitean päätökset, jotka muuten olivat hänelle lakina, hän tällöin syrjäytti.

Nyt, jolloin meille on käynyt mahdolliseksi huomattavimpien asiantuntijoiden avulla arvostella hänen aivojensa toiminta, me kaikki näemme, että hän hiljalleen paloi työssään, että hän antoi ei ainoastaan erinomaisen kykynsä ja koko sielunsa tulen työväenluokalle, vaan myöskin erinomaiset aivonsa hän antoi kokonaisuudessaan ja lähtemättömästi ensimmäisen voittoisan proletaarisen vallankumouksen palvelukseen.

Hän erinomaisen hyvin tiesi, että hänen terveytensä on huono: Jo vuonna 1922 hän joskus lausui muutamille läheisille ystävilleen: «Muistakaa minun sanani, minä kuolen halvaukseen». Kymmeniä kertoja me yritimme lyömään tämän leikiksi. Mutta hän, vedoten esimerkkeihin lausui: «Kunhan ei vaan elämäni loppuisi niinkuin sen ja sen (muuta-

mia nimiä), ja voi olla että käy vielä pahemminkin». Vuonna 1922, jolloin ensimmäiset taudin oireet hänessä ilmaantuivat, hän alkoi lukea lääketieteellisiä kirjoja ja niitten mukaan erinomaisen tarkkaan määritteli oman tautinsa. Ja tästä huolimatta hän katsoi, että hänet on asetettu sellaiselle paikalle, että hän on velvollinen viimeiseen hetkeen saakka, viimeiseen hengenvetoonsa saakka johtamaan tätä suurta ja historiallista työtä.

Täten paloi meidän suuri johtajamme ja opettajamme, toverimme ja ystävämme, joka ikänsä puolesta olisi voinut vielä kymmenisen vuotta työskennellä ja johtaa maamme kaikkien niitten suurten vaikeuksien läpi, jotka juuri nykyhetkellä sen tielle asettuvat.

XIV. LENININ HAUTAJAISET. HÄNEN NEUVONSA.

Minä en puhu teille siitä, millä tavalla sujuivat hänen hautajaisensa. Minä olen kertonut sen, niin hyvin kuin olen voinut, sanomalehdistössä. Kaikki, niin viholliset kuin ystävätkin tunnustavat, että sellaisia hautajaisia ei ole vielä ollut ihmiskunnan historiassa. Yksistään Moskovassa oli häntä saattamassa miljoonan ihmistä 25^o pakkasessa. Koko Venäjällä, koko Neuvostotasavaltojen Liiton alueella, koko maailmassa tapahtui samoin. Minä joku aika takaperin satuin kuulemaan hiljattain ulkomailta palanneen toveri Losovskin kertomuksen, joka sillä hetkellä oli Pariisissa. Kaikkein suurin mielenosoitus, minkä pariisilaiset työläiset olivat nähneet viimeisten 25 vuoden aikana, oli Wladimir Iljitshin hautajaiskulkue. Työväenluokan naiset ja lapset itkivät Iljitshiä siellä aivan samoin kuin täälläkin, hänen kotimaassaan. Näin oli Pariisissa, näin oli Kristianiassa, näin oli Italiassa, näin oli koko maailmassa. Kaikkialla, missä on työläisiä, missä on tietoisia talonpoikia, missä ihmiset istuvat vankiloissa työväen asian puolesta, missä on orjuutettuja kansallisuuksia, jotka kohoavat uuteen kamppailuun,—kaikkialla tämä päivä muuttui mitä suurimmaksi surupäiväksi Wladimir Iljitshin kuoleman johdosta. Mahtavampaa liikettä, kuin se minkä me omin silmin näimme Moskovassa kuuden vuorokauden aikana, ei koko maailma ole vielä nähnyt.

Me tiedämme työläisten kertomuksista, miten nämä päivät vaikuttivat työläisten elämään. Jos me, Keskuskomitean kaikki jäsenet ja Wladimir Iljitshin läheisimmät oppilaat emme näinä päivinä ajatelleet mitään muuta kuin Wladimir Iljitshin hautaa,—tämä on täysin ymmärrettävää. Mutta näyttää, että Moskovassa, ja luultavasti myöskin meidän kaupungissamme oli satoja ja tuhansia työläisperheitä, jotka näinä päivinä eivät ajatelleet edes omaa päivällistäänkään. Koko jokapäivänen elämä oli ylösalaisin. Minä kuulin hiljattain erään työmiehen kertomuksen, jonka vaimo on kiivas mensheviki. Tämä pariskunta kolme päivää seisoi Wladimir Iljitshin arkun ääressä, jättäen taloutensa oman onnensa nojaan. Minusta näyttää, että tämä ei ole ainoa tapaus. Wladimir Iljitshin kuolema pakoitti niitäkin, jotka eivät tähän saakka tunnustaneet hänen ajamansa asian oikeudenmukaisuutta, tunnustamaan hänen suuruutensa. Hänen kuolemansa jo sinänsä muuttui huomattavaksi merkkitapaukseksi maamme historiassa. Minä luulen, että minun ajatukseni eivät petä minua, lausuessaan

minulle, että koko Venäjä, koko maa tunsu itsensä ikäänkuin erilaiseksi Wladimir Iljitshin kuoleman jälkeen. Jonkunlainen rajapyykki on asetettu ennen Wladimir Iljitshin kuolemaa olleen Venäjän ja jälkeen Wladimir Iljitshin kuoleman olevan Venäjän välille.

Muutamit poliitikot, halutessaan osoittaa Wladimir Iljitshiä kohtaan mitä suurinta huomaavaisuutta, mainitsevat, että hän veti tavallaan vertoja Pietari Suurelle, tahi ottavat tällaisia vertailuja koko ihmiskunnan historiasta. Tyhmät sokeat,—eivät ottaneet käsiinsä oikeata mittaa. Luonnollisesti Pietari Suuri ja Napoleon ja Cromwell olivat suurmiehiä, mutta tällä mitalla ei saa mitata toveri Leniniä. Tällaista suurmiestä ei ihmiskunta vielä tunne, ja kaikki historialliset henkilöt, joista minä teille mainitsin, ovat kääpiöitä tämän ajatusten jättiläisen, tunnon ja tahdon jättiläisen, työn valtakunnan ja veljeyden esitaistelijan rinnalla. Nyt alkanut puolueettomien liikehtiminen on parhaimpana muistomerkkinä Wladimir Iljitshille, eikä tarvitse peljätä sitä, että puolueeseemme liittyy valmistamattomia aineksia niitten satojentuhansien työläisten joukosta, jotka työpenkkien äärestä liittyvät puolueeseen. Älkäämme peljätkö tätä pientä vallankumousta puolueessamme, liittyköt nämä satatuhatta työläistä puolueeseemme, ja jos me onnistumme työntämään ulos puolueestamme siihen takertuneet liika-ainekset, jotka ovat ainoastaan liiallisena painolastina puolueelleme, niin merkitsee se puolueemme puhdistamista: se muodostuu vielä mahtavammaksi, vielä kiinteämmäksi, proletaariseksi leniniläiseksi puolueeksi.

Viime vuosina Wladimir Iljitsh yhä enemmän kiinnitti huomionsa Itään kuin Länteen, hän katseli eräänlaisella pessimismillä vallankumouksen kehittymistä eräissä Länsimaissa, vaikkakaan hän ei minuuttiakaan epäillyt, etteikö proletaarinen vallankumous Lännessä lyhyen ajan kulluttua saavuta voittoa. Samassa kirjoituksessa, josta minä jo aikaisemmin luin teille kappaleita (2 päivä toukok. 1922), toveri Lenin lausuu.

— «Porvaristo voi toistaiseksi kiduttaa, raadella ja tappaa vapaasti. Mutta pysähdyttämään välttämätöntä ja — yleismaailmallisen historian näkökannalta katsoen — pikaista vallankumouksellisen proletariaatin täydellistä voittokulkua se ei kykene». Erikoista huomiota hän kiinnitti sellaisiin maihin kuin Kiina, Intia, Persia, Turkki j. n. e. Hän katsoi meidän Neuvostovaltaamme maaksi, joka seisoo rajapyykkinä Idän ja Lännen välillä. Tätä Wladimir Iljitshin neuvoa me myöskään emme saa unohtaa, ja meidän on muistettava hänen ennustavat sanansa, että on välttämätöntä oppia tuntemaan Idän orjuutetut kansat täydellisesti. Toveri Lenin erinomaisen hyvin tiesi Idän orjuutettujen kansallisuuksien aseman, vaikkakaan hän ei joutunut välittömään kosketukseen heidän kanssaan eikä taitanut heidän kieltään, mutta hän aavisti heidän ajatuksensa, hän iloitsi nähdessään niitten kansallisuuksien edustajia, eli myöskin heitä varten, ja he luottivat häneen.

Kaikkien meidän, koko meidän puolueemme, kaikkien työläisten tulee huolellisesti oppia se perintö, jonka Wladimir Iljitsh on jättänyt meille. Tätä varten tarvitaan vuosia. Jokainen meistä on velvollinen tarkkaan oppimaan Wladimir Iljitshin tärkeimmät teokset. Meidän päällemme lankeaa ennenkuulumaton vastuunalaisuus. Me emme saa vuodattaa

maahan nestettä siitä astiasta, joka on meidän käytettävänäme, me emme saa tuhlaata sitä suurta perintöä, jonka Wladimir Iljitsh meille jätti, me olemme velvolliset Iljitshin lipun alla taistelemaan vihollisiamme vastaan, niin, että he eivät ainoastaan kohtaisi kivääri- ja pistinmetsää, vaan että he kohtaisivat meissä leninisin opilla ja rautaisella tarmolla varustettuja voittajia. Me olemme velvolliset täyttämään Iljitshin ohjeet ja viemään voittoisaan loppuun sen suuren aatteen, jonka hän meille jätti. Tämä tulee olemaan parhaimpana muistomerkkinä Iljitshille. Rehellisesti palvella Kommunistisen Internatsionalen asiaa — merkitsee palvella Iljitshin jälkeenjättämää suurta aatetta.

Me emme saa sallia minkäänlaista hajaannuksen merkkiäkään Kommunistisen Internatsionaalen perusjoukossa, — Venäjän Kommunistisessa Puolueessa. Me saimme semmoisen perinnön, jollaista ei yksikään puolue ole vielä koskaan saanut. Me olemme rikkaimpia perijöitä maailmassa. Meidän armeijamme on kunniakas voittamaan. Ei ole mahtavampaa armeijaa, kuin kommunaardien armeija, jota Wladimir Iljitsh johti. Tämä armeija, pyyhkien kyöneleensä poismenneen suuren johtajan haudalla, sanoi: käsiksi työhön, me valmistaudumme itse teossa toteuttamaan Wladimir Iljitshin antamia ohjeita.

Minä luulen, että me Leningradissa erittäin vakavasti, ahkerasti ja huolellisesti suhtaudumme tähän tehtävään. Nadeshda Konstantinovna lyhyessä puheessaan muistutti — ja hän oli oikeassa — että Wladimir Iljitshin perusajatukset muodostuivat Pietarissa silloin kun hän työskenteli sikäläisten työläisten piireissä ja solmi ensimmäisiä yhteyksiä sikäläisten työläisten kanssa. Nadeshda Konstantinovna, joka tietää jokaisen tunnin Wladimir Iljitshin elämästä, lausui suoraan, että suuren proletarisen vallankumouksen perusajatukset on Iljitsh saanut leningradilaiselta proletariaatilta, jota hän opetti, mutta jolta hän myöskin itse oppi, 90-luvulta alkaen. Meidän osallemme lankeaa erittäin kunniakas velvollisuus. Meidän kaupungimme, meidän järjestömme kantaa nyt toveri Leninin nimeä. Heikkoina hetkinä, riitaisuuksien aikana, hetkinä, jolloin meidän tulee tehdä erittäin raskaita, vastuunalaisia päätöksiä, kutsukoon jokainen meistä omassatunnossaan esille Iljitshin kuvan ja muistakoon, että hän työskentelee järjestössä, joka kantaa toveri Leninin nimeä. Koko maamme kaikki työläiset kadehtivat leningradilaisia työläisiä, kadehtivat meidän järjestömme onnea, joka nyt ikuisiksi ajoiksi on yhdistetty toveri Leninin nimen kanssa. Tietenkin meillä on tähän kaikki historialliset oikeudet, mutta se asettaa meille myöskin äärettömän suuria velvollisuuksia.

Alkakaamme siis kaikkein ensiksi opiskelemaan toveri Leniniä, ja opittuamme hänet täydellisesti, toteuttamaan hänen antamia ohjeita. Muistakaamme, että suurimpana onnena jokaiselle meistä on se seikka, että me olemme Wladimir Iljitshin aikalaisia, että me työskentelimme yhdessä hänen kanssaan, hengitimme hänen kanssaan samaa ilmaa, että me olimme tämän suuren mestarin oppilaita, tämän erinomaisen ihmisen, joka syntyi asettuakseen rajapyykiksi ihmiskunnan historiassa, kohotakseen lipunkantajaksi ja johtajaksi työväenluokalle ja talonpoikaistolle ei ainoastaan meidän maassamme, vaan koko maailmassa.